

EESTI SKAUT

Tartu Skautide Malev
XX aastane

XIX aastak.

Aprill 1940

Pikema ettevalmistuse järele ilmub eeloleval suvel

H. Michelson'i sulest
ulatuslikum põhiraamat noorte
juhtidele

Noortejuhi põhivara

Väljaande ainestik on kogutud autori omadest kogemustest, tähelepanekutest meie ja välisriikide noorte tööst, märkmetest noorte juhtide kursuste puhul, seejuures läbi töötades üle 200 raamatu ja muu väljaande.

Kavatsetav väljaanne ei kujune killukeste koguks, vaid pakub läbitöötatud, katsetuste põhjal koostatud ja vormi valatud süstemaatilise materjali.

Raamatu põhijooniks on võetud skautlik kasvatusmeetod.

Skautide Peastaap soovitab
raamatut tellida skaudijuhtidel!

Ulatuselt sisaldab raamat umbes 350 lk., ilmub keskmises formaadis, heal valgel siledal paberil. Varustatud selgitavate jooniste ja piltidega.

Raamatu hind ettetellimisel ainult 3 krooni.

Ettetellimine kestab 1. maini 1940. a.

Raamatu ettetellijail tuleb raamatu hind saata E. K.-Ü. „Postimehe“ posti jooksvale arvele nr. 2171.

Peale selle võtavad tellimisi vastu:

Tallinnas — „Päevalehe“ raamatukauplused Pärnu m. 10 ja Pikk t. 2.

Tartus — „Postimehe“ raamatukauplus, Suurturg 16.

EESTI SKAUT

APRILL

Nr. 4 – 1940

XIX AASTAK

Raskused on võidetud

Tartu Skautide Maleva vanem. prof. skm. A. Paldrok

Oli juhus mõneks hetkeks kohata Tartu skautide maleva vanemat prof. Paldrok'i, või skautide keeles „papi Paldrokit“. Esitasime küsimuse, mida oleks temal ütelda Tartu skautide maleva 20. aastapäeva puhuks.

„Millest ma pean siis rääkima?“ — küsis professori härra, ise piipu süüdates.

„No, vast kõnelete, kuidas Teil see skautluse töö algas või kõnelete noist rasketest aegadest, kui tuli skautluse eest võitlust pidada.“

Nüüd võtab „papi“ juba kindlama poosi, vaatab korra lakke, ja sõnad hakkavad voolama:

„Alguses oli küll väga visa see asi, kuidagi ei saadud õiget elu sisse neil esimestel aastatel, kui mina olin maleva vanemaks. Paar aastat hiljem kui saime Michelsoni maleva juhiks, hakkas ka elu arenema. Mul oli nüüd tõhusam tööjärg ja võisin ka seltskonnas mõne julgema sõna skautluse kaitseks ütelda, kuna maleva juhi energiline tegevus ja algatused tõid asjasse sisemiselt kindlamad veendid. Paljud veendusid, et skautlus on hea ja väärtuslik noorte tegevus ja see tõstis ka sõprades poolehoidu.

Sel ajal oli ka väga mitmesugust elementi kokku koondunud ja pinev tööjärg põhjustas üksustes meeleolusid ning oli raskusi neid ühe mütsi alla liita. Mõnedki arusaamatused, mis põhje-

Skm. prof. A. Paldrok.

nesid kitsastel huvidel, tuli lahendada, et vaid põhimõttele truuks jääda ja põhimõtteid süvendada. Nii tuli mõnelgi korral noortel meestel painutada isiklikud huvid üldhuvide alla. Ja see kindel suund tõi arusaamise ja armastuse asja vastu, mis nüüd maleva 20. aastapäeva ajastuks on kujunenud üksmeelseks, vastastikusel õieti hindamisel ja armastusel põhjenevaks tugevaks ja ilusaks noorte skaudi eluks.

Elu on võitlus (katkend)

Tartu Skautide Malevale Tartus, 26. III 1940. a.

A. Läte.

(Autori kirjaviis muutmata.)

Üteldakse: Elu on võitlus, võitlus olemasolu pärast ja püsima jääb vaid see, kes võidab.

Võitluse jaoks on tarvis jõudu. See jõud on kahesugune: vaimne ja kehaline, ehk intellektulaane ja füüsiline. Esimese eest hoolitseb kool; teise, s. o. kehalise kasvatuse eest peab peamiselt kodu hoolitsema, isearanis enne lapse koolieasse jõudmist.

Siin peab aga ütlema, et see kodukool väga kirju ja mitmekesine on. Niipalju kui on kodusid, nii palju on ka eritiübilisi kasvatuskoole igal maal ja rahval. On olemas häid kooli, kuid on väga palju ka nõrku ja isegi veel rohkem halbu kodusid koolina.

Üheks tähtsamaks kodukasvatuse ülesandeks tuleb pidada kodukondlaste kehalise arendamist, s. o. nende tervise eest õiget hoolitsemist. Aga kust peavad lastevanemad õigeid juhtnöore ja teadmisi saama oma laste kehalises

kasvatases, kui veel suurel osal õigeil tervisteenäitajail enestel selge ei ole, mida meie peame sööma ja jooma, ja kuidas tervise ravi eest tuleb hoolt kanda.

Sageli ei olda ka küllalt teadlik selles, et arstide arst dr. hapnik, väljas looduses värskes õhus asub ja palumata tuppa ei tule.

Peale kahe eelpool mainitud kooli on meil veel kolmas kool olemas, mida võiksime elutarkusekooliks nimetada. Et hääl lapsel palju nimesid on, sellepärast võiksime seda kooli ka veel, ühiskondlikus elus, iseseisvuse ja hääkorra kooliks nimetada. Jääme siis viimase nimetuse juurde ja hüüame teda korrakooliks. Nii oleks igale arenevale inimesele tarvis kolme liiki koole, milliseid nimetame kolme K-kooliks. Esimene oleks siis 1. kirja- ehk hariduskool, 2. kodu- ehk kasvatuskool, 3. korrakool, kus õpitakse korda pidama.

Viimase kooliga on skautlusel õige palju sarnadust, ehk ühist. Kui meie käesoleval juhul kas või Tartu Põlumeeste Seltsi näitusele mõtleme — juba väravast peale on skaudid postidel, et näituse külastajaid juhtida, kuhu minna, kuhu mitte, ja seega korraldavad nad näituserahva liikumist näituseplatsil.

Juba Eesti skautluse algusest peale on minule meeldinud skautide ja gaidide iseseisev toimimine nende kätte usaldatud ülesannete täitmisel. Isegi 10-ne ja 12-ne aastased skaudid ja gaidid tegutsevad sageli iseseisvamalt kui teised noored 14-ne või 15-ne aastased kasvandikud. Seda on rõõmustav näha.

Tulevik on selle pärast, kes tööd ei kardada ja varakult katsub valitud sihtidele jõuda.

Õilis töö

Armsad skaudid ja skautide sõbrad ning kõik teised, kelle kätte see Tartu Maleva 20. aastat fähistav skautide ajakiri sattub, teadke, et meil on siin ühe väga tähtsa algatuse aasta mälestamisega tegemist. Kaksikümmend aastat organiseeritud skautlikku kasvatust noorte hulgas levitada on rohkem kui seda meile ütleb arv 20. Ta on niipalju korda rohkem kui palju noori on selle aja jooksul kasvatatud ja noored ise skautlikust õilsast õpetusest läbiimunud kahekümne aasta kestel kasvanud! Siin ei ole tegemist inimeste karja

rahvastest. Skautlus manitseb oma ligimesele tema hädas abi andma. Ligimest tuleks siin mõista nii sõna otsekohehes kui ka laiemas mõttes. Kuidas on siis lugu praeguses maailma korras, kus sõda on käimas ja ähvardab veel suuremat hoogu võtta, kus ei hoolita ühestki „ligimese“ õigusest. Siin näeme nii skautliku õpetuse vastast vaimu nendelt, kes „ligimesele“ kallale kipuvad ja teiselt poolt skautlikku vaimu, kes hädasolijaile appi tõttavad!

Kujutame ette, kui kõik rahvad ja ta üksikud liikmed oleks skautlikust õpetu-

Prof. skm. K. Saral Tartu sk. sõprade seltsi esimees.

üleskasvatamisega, kes peavad oma karjase sõna kuulma ja ta tahtmistele järele käima, vaid siin on ideaalse isiksuse kasvatamise ja kasvamisega tegemist, kus iga üksik omaette kasulikuks inimkonna liikmeks peab saama. Kui võtta ainult, et selle kahekümne aasta jooksul oleks 100 üksikut isikut skautlikus vaimus tegutsenud, siis on see 2000 aastat ühe inimese sk. tööd. Siin näeme siis nüüd, et on vahe kui võrrelda Tartu skautide maleva 20 aastast tegevust mõne šablooniliselt tegutseva „kroonu“ asutusega.

Skautluse idee on nagu teada sõjas sündinud, kuid ta vihkab sõda ja manitseb lugupidamisega nii kaasinimestest kui kaas-

sest haaratud, kas siis oleks ettekujuteldav praegune inimkonna varandusi ja inimelusi hävitav sõda?!

Kas ei tuleks kõikide riikide ja rahvaste juures maksma panna raudsed skaudiseadused, et siis selle inimkonna ideaalse õpetuse järele käies kaoks palju kurja ning ülekohtu maailmast.

Tartu skautide maleva on üks osa olnud sellest suurest ideest ja on täitnud oma ülesannet 20 aastat, kuigi ta töö suhteliselt on pisitilluke, siiski on ta õilis töö. Hoogsalt selles vaimus edasi. Elagu skautlus!

Skm. K. Saral.

Tartus, 21. IV 40.

Kui aeg nõudis tegutsemist

Skautluse väärtust on hinnatud

Skm. H. MICHELSON

Õeldagu Tartu skautluse kohta mis tahes, kuid ta jääb samaks mis ta olnud. Suund jääb samaks.

Skm. H. Michelson,

Tartu sk. mal. juht 1924/25 ja 1929/35.

See tähendab. Sõltuvalt võimalustest ja muutuvatest olukordadest ta võib tegevusürituste ja tegevusinnu poolest tõusta ja langeda kui baromeeter. Kuid Tartus pole tahetud millalgi üelda teisetele, et meie alles näitame. . .

Kui aega noorsooliikumine on vesivõsuliselt vinsklenud otsimiseteed, kui aeg on pinda annud vaid „noorsoo liigutamiseks“ ja hetk on muutunud otsivaks ja pinevaks skautluse peres suure kaares ja lootusetult on oodatud

värskendavat tuuletõmmet oma keskjuhatuselt, siis neil kordadel on Tartus meeled liikvele lõõnud ja üteldud asjaliku tõsidusega:

„Nüüd on aeg vaid tegutseda. . .“

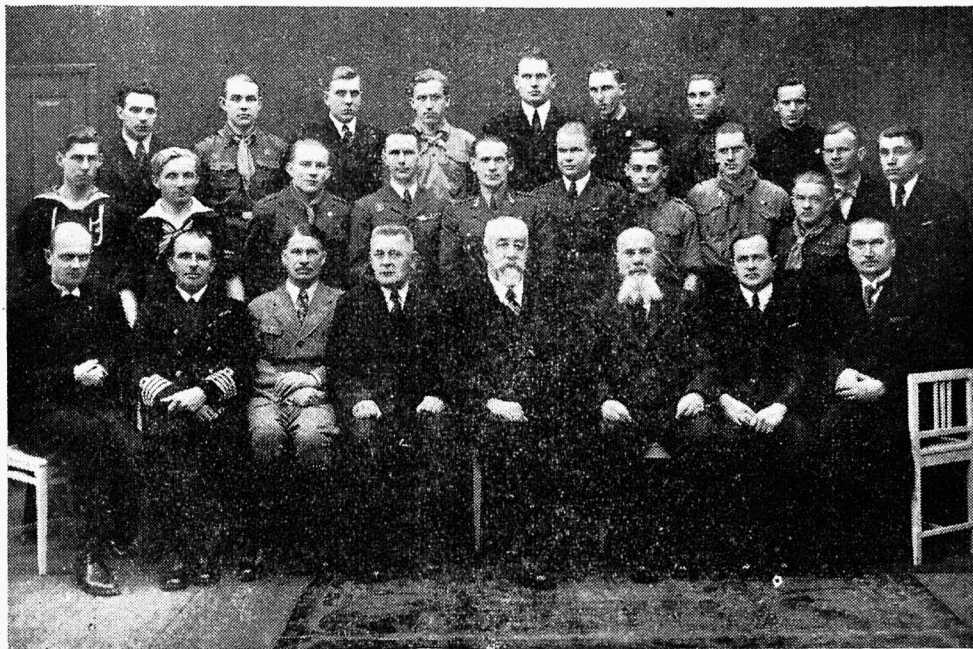
Kas praegune skautide pere meenutabki neid aegu, kui skautlust pilgati ja seda võrreldi mõttetu noorte vallatlemisena, uulitsapoisilikkusega võrrelduna, kelle tuulepeksmisel polevatki mingit sihti, vaid ainult kahjustav mõju võivat olla selle tagajärjeks, sest noored kistavat kodust, nendeaga toimetatakse midagi, mis ei olevat hea. . .

Tartus, kui kultuurelu tsentrumis, kus skautluse väärtusi mõnda aega kuidagi uskuda ei tahetud ja pead vangu-tati, oli ehk kõige raskem neid raskusi võita. Ja kuidas need võideti?

Oli see I skautide kongressi kokkutsumine, oli see kirjastus- või osatühisus, oli see Skautmastrite Kogu loomine, oli see esimese skaudi sõprade seltsi ja isegi Sõprade Liidu loomine; oli see ajakirja „Ole valmis“ ja tema praeguse järelkäija „Eesti Skaudi“ asutamine, oli see 1924. aasta kriisise ületamine, oli see mõne suurlaagri olemasolu küsimuse õnnelik lahendamine, oli see üleriigiliste sündmuste, skautlikude olümpiate, või albumi „28 aastat skautlust Eestis“ tähisena kriitilisel hetkel, või ehk ka äsja teoks saanud SÖK-i loomine, siis säärase üldülesannete lahendamise kordadel on Tartus sageli ohvriks toodud omad huvid ja päästetud skautluse heaks, mis päästa oli.

Niisugustel kordadel mõistetakse meid, Tartu skaute ja neil kordadel leiame kõikjalt toetust ja õiglast suhtumist.

Siin pole küsitud, kas see igapähele meeldib, vaid kui on tuntud eneses isemist sundi välise olukorra kutsel, siis on tegutsetud. Neil kordadel rakendu-

Tartu Sk. Mal, juhte ja sõpru.

vad parimad skautluse töõjõud Tartus üldsuse teenimisele. Siis ei arvustata, vaid kohatakse, otsides ühtteist ülesse kas öösel või päeval sisemise kutse ja kohusetunde sunnil ja arutletakse... ja peagi asi liigub. Nii toimitakse Tartus.

Sel ajal, kui siin võitleva ilmekuse all, Tartus, skautlusele mitmeti ebasobivas ümbruskonnas tegutsetakse hoogtöö süsteemis, on mitmel teisel, eriti ka pealinnas, Rakveres ja mujalgi võidud oma ridu kavakindlamalt ja paremini korraldada, võidud mõnelgi ülemaalistel kokkutulekutel näidata endid heas hülgluses. Seda on Tartu skaudid vaadanud vaikiva rahuldustundega pealt ja selle üle vahest imestatakse.

Küll on aga Tartu miljöö ja olukord meiega äratundmisel niivõrd isekas ja erinev, et kõik see, mis eeldab vaimseid üritusi, võib Tartus elavneda ja ka skautluse sisemust säilitada kestvaks ajaks. Võtkem kas või meie skautluse

kirjavara kätte, võrreldagu kui palju lehekülgi sellest kõigest on kirja pandud ainult Tartus ja kui palju mujal üldse kokku...

Ja kui pole tahtud näha Tartu skautluse tegevusüritustes nende tõelist arengut, siis soovitaksin küll tungivalt vaevaks võtta ja pisutki lähemalt süveneda samas väljaandes ära toodud Tartu skautluse terviklikus arengukäigus ja seegi peaks looma tõepildi, millisel seisukohast tuleb Tartu skautlust hinnata osata.

Sellepärast, kui Tartu skautide pere oma 20-ndal verstepostil seisatab ja otsivalt ringi vaatab, millised üldkohustused meil jälle täita tulevad, siis las tagu ka kõikjal meie skautide peres kord pilvede kõrguselt alla ja vaadagu Tartu skautlusele otsekoheselt palest palgesse. Püütagu mõista neid püüdeid ja neid väheseid pakutud väärtusi meie noorsooliikumise isetegevusliku tuleviku hüveks. Nende üles-

21 lehekülge Tartu skautluse aja- raamatus

Koostanud: Nskm. U. Jürima.

Juba aastal 1916 võidi Tartu tänavail tähele panna liikumas poisse, kes kandsid harilikul vene gümnaasistimütsil erilist tunnist ja vormikuuel erilisi linte. Neid nimetati — „juunõje rasvjetšiki“ — vene skaudid. See liikumine oli kopeeritud toleaaegsest uudest Inglismaalt liikvele läinud skautide liikumisest. Sealjuures aga polnud väheste kultuuriliste sidemete tõttu sattunud skautlus Venemaale otse, vaid tihedamais kultuurilisis sidemeis oleva Saksamaa kaudu. Saksa „Pfadfinder“ organisatsioon oligi struktuuriliseks aluseks Maarjamaal tekkinud skautide üksustele. Liikumine oli uudne ja huvitav, sisuliselt aga tublisti erinev praegusaja skautlusest, eriti seda oma vaimu poolest. Oli ta ju siia kandunud preisilikult Saksamaalt. Valitses peaaegu sõjaväeline kord ja poisid tegelesid ka paljude sõjaliste harjutustega. See valele alusele rajatud liikumine varises peagi. Neil aastail võtsid sellest liikumisest osa ka Tartus õppivad eesti soost koolinoored, kellest praegu aktiivselt skautluse ridadesse püsima on jäänud skm. V. Sirgo, mitmed aga skautluse mõttekandjate ja sõpradena. Need eesti soost poisid löid üldise organisatsiooni raames omavahel tugeva sideme ja skm. Sirgo mälestustest teame reast eesti poiste omavahelistest koosolekuteist Tartu lähedases Tähtvere metsas. Liikumine püsib kuni saksa okupatsioonini, mil okupatsioonivalitsus saadab ta laiali, kartes selles rahvusvaimu arendamist, kuna pealegi skaudid ei tervitanud saksa ohvitseri. Siiski jäädakse omavahelisse kontakti ja kui noor Eesti

Esimene skaudirühm Tartus 1916. a.

riik vajab paremaid ja julgemaid poegi vabadusvõitluseks, siis järgivad ka Tartu skaudid ta kutsele. Nimetame siinkohal neid skaute-vabatahtlikke, kes võtsid osa meie vabadusheitlusest ja kellest mitmed jätsid oma elu, täites skaudi ülimalt kohust: Valter Sirgo, Harry Ruus, Aksel Kristjan, Heino Onni, Rudolf Praggi, Heinrich Zirk, Erich Haugas, Edgar Johanson, Elmar Rossmann, Johannes Priks, V. Anderson, Oskar Pärn, Johannes Poska jt.

NELI RÜHMA MOODUSTAVAD MALEVA

1920.

Peale meie suure vabadusvõitluse lõppu pöördusid vaenuväljadelt tagasi ka need Tartu skaudid, kes olid pääsnud eluga

ägedatest võitlustest. Demobilisatsiooni järele asusid skaudid jälle oma igapäevasesse tegevusse, kes jätkates õpinguid koo-

annete ja kohustuste all võib olla Tartu skautide pere peab ise veel raskustega ägama, sest tema süda ei tuksuvat tavaliselt mitte enese, vaid teistele. Kuid, meie omal 20. verstatulbal paneme käe südamele ja lausume tänutundes ja paremas veendumuses: „Raskused on siiski võidetud.“

Ja tee on vaba meie skautluse tulevi-

kule. See on arusaamise ja vastastikuse mõistmise tee, sest skautlik kasvatusüsteem on ellu rakendunud väärtuste ja tegudega, mis on küllaltki vilja kannud.

Ja nüüd hellitame lootust, et ka Tartu skautidele jõuab kätte aeg, kus rahulikult võidakse korraldama hakata ka omi ridu, sest vaimne side on tugev.

TARTU SKAUTIDE MALEVA STAAP

Esireas vasakult: nskm. K. Raamat — maleva juht, prof. skm. A. Paldrok — mal. vanem, skm. H. Michelson — vanemsk. juht.

Teises reas: nskm. R. Oja — hundude juht, nskm. U. Jürima — sekretär, I jsk. J. Sarv — varahoidja.

Fildilt puuduvad: skm. R. Keres ja nskm. K. Väärsi.

lis, kes asudes kutsetöö juurde. Veidi hinge tagasi tõmmatud sõjasündmustest, hakatakse pisitasa mõtlema jälle skautliku tegevuse elustamisele. Kevadtalvel hakkavad siin ja seal kogunema üksikud salgad, et astuda esimesi samme skautlikul teel, juhtideks on endised veneaegsed kui ka uued skaudid. Pealetulev kevad ja suvi koos õppe-töö katkestamisega katkestab ka skautlikud üritused, enne kui nad omandavad selgema organisatsiooni vormi. Sügisel koolide kokkuastumisel aga haaratakse organiseerimise mõttest agaralt kinni ja nii on meil säilinud esimese ametliku rühma asutamise protokoll 1. okt. 1920. a. Rühm, mis kandis järjekorra numbrit 1., asutati seminari juures. Esimeseks rühmavane-maks oli võimlemisõpetaja A. Kalamees ja juhiks sk. A. Tols. Tegevuse algul peeti vastavaid põhimõteteid selgitavaid kõne-koosolekuid ja samuti kursusi juhtidele. Tööl oli kohe tagajärgi. 21. oktoobril oli Tartus juba 4 rühma, kes moodustasid maleva. Sellest kuupäevast alates loodi ajutine maleva staap ja anti esimene käskkirj. Järgnevad nädalad too-vad kaasa haruldaselt kiire arengu ja ar-

vulise kasvu, rühmi tekib kui seeni, mõnes koolis on neid isegi mitu. Astutakse kontakti vanematega ja kujuneb eriline vanemate ja sõprade koondis. Järgnevalt luuakse kontakt Tallinna skautide tegelaste-ga ja selle tulemusena on skaudid kõik õige peatselt Ameerika sõdurite frentsides, mis koos eritunnuste ja kaelarätiga moodustavad esimese eesti skautide mundri. Oktoori lõpul ja no-vembri algul korraldati A. Y. M. C. A. ruu-mides teised kursused skautidele, millest võttis osa 60 keskkooliõpilast. Kursustel käsitleti lühidalt skautluse põhimõtteid, ajalugu, eksamite kavasad, skautlikke mängu ja praktilisi oskusi. Rühmade te-gevus seisis samal ajal peamiselt riviõppu-ses, eksamikavade läbivõtmises, mängudes jm. 5. novembril toimub ka esimene skaut-lik paraad Tartus. Nimelt tähistas paraa-diga kutsutud külaliste ees oma tegevuse lõppu maleva harjutuskool. Samal päeval liitusid malevaga ka Tartu saksa skautli-kud noored „Saksa pataljoni“ nime all enam kui 100 poisilises koosseisus. Orga-niseerimistöö võtab üha hoogu ja maleva liikmete arv tõuseb detsembril

kuus 700-le, jagunedes 15 rühma k s. Maleva staap oli peaausjalikult täidesaatvaks organiks päälkute kogu juures, saades sellelt alatiselt juhtnööre. Päälkute kogu pidas järjekorralisi koondusi igal pühapäeval. Oppealalist tegevust juhatas nn. harjutuskooli juhatus; eksame võttis vastu eriline eksamikomisjon. Lõ-

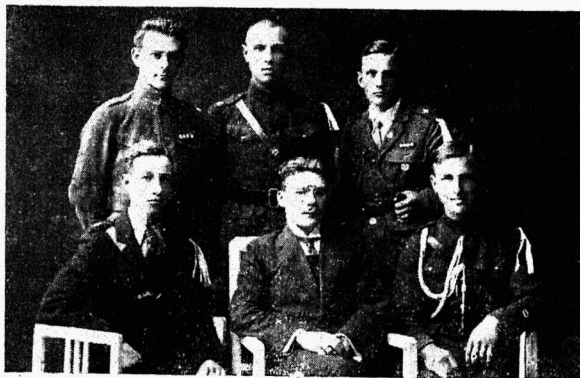
puks leiti, et maleval peaks olema ka vähem kogu juhte, kes saaksid kiiremalt ja kergemalt teotseda ja nii valiti 14. novembril alatine maleva juhatus — staap, laiemate võimupiiridega. Esimeseks maleva juhiks sai Arnold Tols, keda peatselt asendavad maleva juhina Elmar Jõgi ja adjutantina Johann Elken.

JAANUARIS JUBA 24 RÜHMA 1196 SKAUDIGA. I KONGRESS TARTU TEENE!

1921.

Aasta alul toimusid suuremate demonstratsioonidena maleva osavõtud Tartu vabastamispäeva ja Vabariigi aastapäeva paraadidest. 1. veebruariks on Tartus registreeritud juba 24 rühma 1196 skaudiga. Selle kõrval torkab huvitava asjaoluna silma, et hundipoegi oli vaid 30. Suures malevas töö toimus rühmadena. Tegeleti peamiselt eksamikavade läbivõtmisega. Ei puudunud ka massilised jalutuskäigud. Igal pühapäeval marsiti rühmade kaupa Suurturule, et määratud ajaks jõuda A. Y. M. C. A. ruumidesse, kus kogu malevale anti kinotendus. Eelneval aastal ilmuma hakanud maleva häälekandja „Ole valmis“ ilmub sel aastal veebruarikuul juba trükitult. See number oli teerajajaks skautide ülemaalsele häälekandjale „Eesti Skaut“. Hoogsale isetegevuslikule tööle hakkas tekkima agarida vastuolusid. Enamikus asusid vastasrinda need, kel polnud ettekujutust skautluse kõrgest eesmärgist — kasvatada tublisisid kodanikke rahvuslikus vaimus. Teisalt jälle kardetakse, et skaudid tahavad kasvatada noorsugu liialdatult militaristlikuks, mis eriti tolaeagsetele vasakpoolsete

vaadetega tegelastele polnud meelepärane. Aasta alul tekkinud „rahvuslik“ noorsepade organisatsioon killustab omalt poolt jõude, kuid ei suuda Tartus ometi saavutada suuremaid tagajärgi ja hääbub mõne aastaga. Sellises segases olukorras, kus oli tekkinud vastasrind kahelt poolt korraga, osutus vajalikuks luua mingi ühine keskorganisatsioon kõigile skautidele, et ühtlustada senivalitsenud koordineerimata tegevust suurearvulistes, kuid organisatsiooniliselt nõrkades malevates. Selle üleriigilise korralduse loomiseks võtavad Tartu skaudijuhid algatuse oma kätte ja maleva vanema dir. K. Treffneri ning juhtide Elmar Jõgi ja Johann Elkeni eestvõttel kutsutakse Tartusse kokku I üleriiglik skautide kongress 20.—21. märtsini 1921. a. Kongress teeb rea otsustava tähtsusega otsuseid nagu „Eesti Skauti“ väljaandmine, Eesti Skautide Maleva asutamine ja selle esialgne töö korraldamine kongressi, asemikkude kogu ja keskkorralduse kaudu, skautide esalgse vormi fikseerimine aluseks võttes rahvusvahelise skautliilia, kaa-

TARTU SKAUT. MALEVA STAAP 1921. A.

Istuvad skm. E. Jõgi, dir. K. Treffner,
skm. J. Elken, Seisab vasak, skm. R. Antik.

bu ja kaelaräti. Kohe peale kongressi ilmub ka esimene „Eesti Skaut“ Tartu skaudijuh- tide toimetusel, ning jätkab sellest ajast oma järjekindlat ilmumist Tartus kuni 1930. aastani. Kongressi möödudes töö jätkub üha suureneva hooga. Ilmuvad varsti esimesed meriskaudid, luues rühma ltn. J. Usina juhtimisel. Kohe selle järele orga- niseeritakse ka ratsarühm, arvult 27. rühm. Kindral Pödderi (†) toetusel ja ltn. M. Bergmanni instrueerimisel töötatakse hoogsalt. Maleva staapi kuuluvad aasta algusest peale maleva vanemana dir. K. Treffner, maleva juhina E. Jõgi, adjutan- dina Joh. Elken, kassameistrina Rich. Antik, majandusülemana K. Schroeder ja sekretärina K. Jenson. Ilusaks päevaks ku- juneb päikeseküllane pühapäev 24. aprillil. Raekoja ees peetakse üle 1000 skaudi osa- võtul suur paraad, millele järgneb suur- ring Tähtvere pargis.

SKAUDID OMA MUNDRI. VAIMUSTUS. PIDULIK TÖÖTUSE PÄEV.

1922.

Kohe aasta alul hakkab malevas tööta- ma harjutuskool, et anda paremat lihti noorematele juhtidele. Osavõtjaid sellest üritusest on ligi 50. Loenguid peavad ins. Grimm, kpt. Orro, ltn. Kristjan, skm. Jõgi, instr. Sirgo jt. Kavas oli skautlus, esma- abi, signaliseerimine ja pioneerlus. Veeb- ruaris peetakse noorseppadega sõprus- võistlused uisutamises, mille võidavad skaudid täiel rindel. Vabariigi aastapäeva eelõhtul peetakse „Vanemuses“ suurejoo- nelise eeskavaga maleva aastapidu, kus teostub ka O. Lutsu näidendi „Skoudid“ esietendus A. Simmi lavastusel. 1. märts- ist kaotab sõduri vorm skau- tide seljas kehtivuse, luba- takse kanda vaid E. S. M. Pea- staabi poolt kindlaks määra- tud vormi. 2. märtsil toimub maleva staabi vahetus; senine kauaaegne maleva juht skm. E. Jõgi lahkub koos oma adju- tandi skm. J. Elkeniga. Maleva ju- hiks saab J. Kõks, sekretäriks V. Sirgo, abiks H. Lehepuu, kassameistriks R. Antik ja majandusülemaks H. Peep. Skm. Jõgi saab harjutuskooli juhiks, skm. Elken Aukohtu esimeheks. Maleva aukohtul on küllaldaselt tegemist, sest suurearvulises malevas tuleb esile mitmeid väärnähteid. Sama aasta sügisel võetakse osa Eesti Põl- lumeeste Seltsi näitusest, kus saavutata- ke suuremate väljapanekutega küllaldast edu. Hilissügisel luuakse maleva spordi- ring H. Michelsoni juhtimisel, mille liik- mete arv paisub võrdlemisi suureks. Kor- raldatakse mitmesuguseid kursusi enese- võistlusi ning järjekindlaid väljasõite väljasõite suuskadel.

Laiaulatusliku (rida rühmi oli väljas- pool Tartut) ja suurearvulise maleva juh- timine polnud kerge. Maleva staap hakkas välja andma „Maleva Teatajat“, mille kau- du rühmadele teatavaks tehti üldised juht- nõõrid ja korraldused. Polnud veel üldist põhimäärust. Töötati välja esialgne rühma normaalpõhikiri, mis avaldati „Maleva Teatajas“. Põhikiri koosnes 47 paragraa- fist. Eriti rõhku tuli panna kasvatustööle, sest sõjaaegne ja järgne „kerge“ moraal nõudis oma osa ka noorsoos. Teadlikke juhte selle suure massi kohta leidub vähe. Kaotatakse tegevuse mõte ja korraga lei- takse, et pole sageli noortele midagi uut pakkuda, tekkib tegevusetus, loidus ja selle tulemusena arvuline kahanemine. Te- gevuses võetakse uus teadlikum suund ja massiliikumine hakkab pisitasa üle kandu- ma teadlikule tööle.

26. novembril teostub esma- kordne pühaliku töötuse and- mine maleva staabi liikmete- le ja rühma juhtidele, mis s u u r e pidulikkusega läbi viiakse. Detsembri alul tähistatakse Emadepäeva, mis õnnestub hästi. Aasta lõpul antakse välja ka üksikasjalik aukoh- tu põhikiri, mis saab kehtida vaid väga

Skautide väljapanekud ja oma ehitatud paviljon 1922. a. Tartu E. Põllum. Seltsi näitusel.

lühikest aega, kuna asendatakse pea uue põhimäärusega. Detsembri alul rajatakse ka Akadeemiline Skoutide Selts, mille põhikiri 5. detsembril 1922 registreeritakse E. V. Tartu Ülikooli Nõukogu poolt ja mis, asutatuna Tartu skau-

tide poolt, evis väga tähtsat osa Eesti skautluse arengus aastatel 1923—1926, olles kirjavahetuses kõigi rühmadega üle maa ja korraldades ülemaaliselt gaidide ja skautide parima rühma võistlusi.

ESIMENE MALEVA LAAGER. OSAÜHISUS „SKOUT“. VAIBUMINE. ESIMESED 7 TEENETEMÄRKI TARTULE!

1923.

Aasta algab rahuliku tööga rühmades. Rõhku pannakse sisulise töö süvendamisele ja seda paranevate tagajärgedega. Vahepeäl valmib ka Eesti Skautide Maleva põhimäärus ja paneb aluse kindlale ja reguleeritud tegevusele. Maleva selle aasta alul mingeid suuremaid üldüritusi ei korralda, sest juhtide enamik tegutseb peamiselt üleriigiliste ürituste — Akadeemilise Skautide Seltsi poolt korraldatavate eeskujuliku rühma võistluste läbiviimise ja „Eesti Skaudi“ toimetamisega. Siiski kevadel Jüripäeva puhul korraldatakse Raekoja ees suur paraad, mille vastu võtab selleaegne Haridusminister A. Veidermann. Sama aasta suvel peetakse ka esimene Tartu skautide suurem laager Alatikivi Linnamäel mis vaatamata kogemuste puudusele õnnestub. Sügisel algab osavõtuga Tartu Eesti Põllumeeste Seltsi näitusest, kus esinetakse suurejooneliste väljapanekutega ja abistatakse korrapidamisega näitusel. Asutatakse ka osaühisus „Skout“, mis laseb turule mitmesuguseid skaudi tarbeasju. Selle ettevõtte õnnestumisest hoogu

saades luuakse o/ü. Skoutide Kirjastus Ühisus, mille tegevus hiljem õigeaegselt katkeb. Rahulik töö malevas kestab endise tahtega, kuid hoog hakkab üha enam vaibuma. 1. detsembril astub tagasi maleva juht skm. Kõks, et end pühendada õppetööle ülikoolis. Temaga koos lahkub terve staap. Uude staapi valitakse maleva juhiks nskm. J. Lepp, abijuhiks I jsk. O. Siibach, sekretäriks I jsk. E. Peetsu ja laekahoidjaks I jsk. H. Lehepuu. Maleva vanemaks jääb dir. K. Treffner ja abivanemaks hr. V. Freivald. Maleva staap asub oma senistest ruumidest Lutsu 14 uutesse Eesti Karskusliidu juurde. Ühe näitena, et tegevus Tartu Skautide Malevas esimestel aastatel oli elav, tuleb märkida, et esimesed skautide teenetemärgid arvult 7 anti eranditult Tartu skaudijuhtidele, nimelt said neid: Elken, Sirgo, Lepp, Grimm, Jõgi, Kõks ja Antik. Aasta kestel pandi rõhku maarühmade organiseerimisele. Nii näeme aasta lõpul õige mitmes Tartumaa keskuses skautrühmi.

RASKEIM AASTA. „KAARDIVÄGI“ VÕITLEVAKS „SALGAKS“, PÄASEDES

1924.

See aasta kujuneb maleva ajaloos raskemaks senistest. Eelmisel aastal alanud loidus töö vastu võtab üha enam pinda. Lisaks sellele kerkib rida arusaamatusi ja lahkarvamusi juhtide vahel, Maleva enam mingeid ühiseid üldüritusi sel aastal ei korralda. Peetakse vaid mitmel huvi ja erialal kursusi ja tegutsetakse võrdlemisi loult rühmades. Esimeste pioneeride, vanemate juhtide, massiline lahkumine ja eemale jäämine muudab olukorra lõpuks selliseks, et tuleb tegutseda kogu malevaga korraga, sest teisiti kipub tööhoog täiesti vaibuma. See on järsk abinõu noorte juhtide poolt hädaajal, kes vanemate juhtide tülpimuse ja tagasitõmbumise tagajärjel valiti maleva staapi. Maleva juhiks saab I jsk. H. Michelson, abijuhiks nskm. H. Roos ja adjutantiks nskm. E. Vardja. See toob töösse vähemat uut elu ja lootust, kuid siiski laialdane maailmavaateline rünnak ja otsitud pilked skautluse arvel mõjuvad

TAANDUB JA MALEVA MUUTUB KRIISIST. HOOGNE EMADEPÄEV.

halvavalt. Maleva koondusi peetakse igal pühapäeval, kus siis suures kooli klassiruumis arutletakse ja väljas tehakse riviõppust ja sporditakse. Kevadel pühitsetakse Jüripäeva paraadi ja jalutuskäiguga. Noorte juhtide mitteküllaldase autoriteedi tõttu tekib mõnikord raskusi distsipliini loomisel, kuna malev. koguneb soovimatut „elementi“ korda saates ulakusi, nagu rahvuslipu röövimine maleva laagrist jne. Siiski agaralt asja haarates saadakse neist üle. Ellevust pakub üle 100 päise Läti skautide ja gaidide ekskursiooni külaskäik juunis. Maleva peab ka sel suvel üldlaagri, seekord Vapramäel, mis jällegi õnnestub, sest nüüd on juba mõningaid kogemusi laagri korraldamiseks. Sügisel korraldatakse Tartu skautide algatusel I skautide olümpia, millest osavõtjaid saabub aga kahjuks vaid 2 mlv. Seda edukamalt viiakse hiljem läbi üleriigiline korrespondentsvõistlus. Tegevus aga jätkub üldiselt sa-

mas vaimus, kui algas kevadel. Ei suudeta haarata skautliku kasvatussüsteemi tuuma ja selle tagajärjel, paradoksina näival, ühe vanema tegelase araguse rõhutatud distsipliinõude ja selle juures khorjustamise tagajärjel, distsipliin langeb veelgi.

KÕKSI „COME BACK“. III JA VIIMANE KONGRESS.

KÕKSI JA SIRGO „NÕKS“: LIHKMETE VASTUVÕTT SEISMA! AASTA MÕÖDUB VAIKSELT.

1925.

Aasta algul vahetas maleva jälle ruume, kolides Tartu N. M. K. Ü. ruumidesse, kuhu jäi püsima pea 9 aastaks. Siinkohal ei saa märkimata jätta skm. A. Kasak' u teeneid ja kaasabi. Tegevus jatkus ikka endiselt küllaltki loiult ja kindla plaanita. Veebruari algul astus senine noortest jõududest koosnev staap tagasi ja asemele valiti uus. Malevajuhiks sai endine kauaaegne juht skm. J. Kõks, abijuhi kohale A. Kasak ja adjutantiks V. Kliimand. Uus staap asub agaralt töösse. Märtsi lõpul peetakse maleva 5. aastapäeva tähistades seda aktuse ja peoga. Aprilli esimestel päevadel toimub Tartus III üleriigiline skaudijuhitide kongress, mis jääbki viimaseks kongressiks. Sisulise töö osas võib märki-

Sellest tuleb üle saada. Nii näemegi aasta lõpul juba mõnast ülesaamise esimesi nähteid. Algab tee tõusule, hulga aeglasem kui algusaastail, kuid seda kindlam. Aasta lõpul korraldatud Emadepäev on juba hulga hoogsam ja edukam kui eelneval aastal.

da, et koosseisu stabiliseerumise soodustamiseks ei võeta 1. jaanuarist kuni 1. septembrini malevas uusi skaute vastu. Asuti selgelt ja kindlalt töötama skautluse ideeliste sihtide suunas ja kindla meetodi rakendamisel. Kuid uus staap taandub kahjuks varsti. Sügis toob kaasa selleks aastaks juba kolmanda staabi. Uueks maleva juhiks saab I jsk. V. Kliimand, abijuhiks K. Liping, adjutantiks E. Tõldsepp. Maleva korraldab erialalisi kursusi. Eriti agaralt tegutseb spordiring. Sügisel tegutsema hakanud maleva harjutuskool tegutseb innukalt edasi aasta lõpuni. Traditsiooniline Emadepäev peetakse see aasta detsembri keskel ja õnnestub hästi.

SUURLAAGRI RÜHM. TULETÖRJE K-DO. KARI SUURLAAGRIS ESIKOHAL.

1926.

See aasta läheb üldise skautliku töö elvuse tähe all, mida tõi kaasa Eesti skautide I suurlaager ja selle ettevalmistus. Malevas algab aasta elava tegevusega spordiringis. Korraldatakse kehalise kasvatusel alal mitmed kursused ja käiakse agaralt suusatamas. Juba varakult hakatakse tegema ettevalmistusi suurlaagri võistlusrühma koostamiseks ja väljaõppeks. Veebruari algul lahkub senine maleva adjutant ja asemele asub nskm. H. Michelson. Töö läheb eriti intensiivselt suurlaagri võistlusrühmas, kuigi see üsna tihti vahetab juhte, sest ikka jälle selgub, et kavatsesetav rühma juht ei saa laagrist osa võtta. Märtsi algul toimub uue staabi valimine. Siia tuleb ainukese uue liikmena adjutantiks I jsk. K. Kütt. Märtsi keskel asutatakse ka skautide tuletõrje komando. Jürapäeva tähis-

tatakse mai algul jumalateenistuse ja paraadiga. Võetakse osa korrapidajatena I Tartumaa laulupeost. Eesti Skautide Maleva I suurlaagrist võtab Tartu Skautide Maleva osa võistlusrühma ja -karjaga. Võistlusrühm, mida juhivad nskm. K. Liping tuleb III kohale, võistluskari nskm. E. Vardja juhtimisel I kohale. Maleva saavutused selles suurlaagris on suurimad, mida maleva kunagi saavutanud. Hiljem on takistajaks ositunud ikka asjaolu, et maleva on pidanud paremad juhid andma suurlaagri juhtkonda, ise jäädes n. ö. „kuivale“. Sügisel vaibub senine hoog jälle veidi. Novembri lõpul valitakse jälle uus staap, kuhu endisena püsima jääb maleva juht. Abijuhiks saab I jsk. K. Kütt, adjutantiks I jsk. A. Freiberg. Töö läheb rühmades vaiksel ja kindlalt. Detsembri algul pühitsetakse Emadepäeva.

DIR. K. TREFFNER LAHKUB, PROF. A. PALDROK ASUB ASEMELE.

1927.

Eelmisel aastal alatud pidevat tööd juhtide väljaõpetamiseks jatkatakse endise innuga. Juhtide treening-klass skm. H. Paalmanni juhtimisel teeb tõhusat tööd. Malevas saab juba juttu teha mõnes üksikus lippkonnas salgastusteemi väljakujunemisest. Selle rühmade teadliku töö sü-

vendamise tõttu polegi aasta algul suuremaid üldiritusi. Alles mai keskel astutakse kokku, et tähistada skautide traditsioonilist Jürapäeva jumalateenistuse ja koosviibimisega N. M. K. Ü. ruumides, Jürapäeval lahkub ka maleva esimene ja kauaaegne vanem dir. K. Treffner oma vas-

tutusrikkalt kohalt ajapuuduse tõttu, Tartu skaudid tunnustavad vaikselt tema suuri teeneid Tartu Skautide Maleva loomisel ja Eesti skautluse pinevatel algaastatel. Ajutiselt täidab maleva vanema kohuseid abivanem kolonel J. Unt. Peatselt valitakse maleva vanemaks professor A. Paldrok, kes tänini juhib maleva tegevust pideva heatahtluse ja püsiva energiaga. Suvel toimub suurema üritusena maleva laager Pühajärvel, millest võtab osa umbes 60

skauti, mis selleaegse väikesearvulise maleva kohta küllalt kõrge arv. Sügisel jätkub töö uue innu ja eduga. Rühmad lähevad enamikus üle salgasüsteemile ja saavad nii kindlamad jalad alla. Maleva korraldab suurema peo aastapäeva tähistamiseks, mis õnnestub hästi. Nskm. H. Michelson korraldab laaulatusliku kehalise kasvatuskursuse, millest võtab osa hulk skaute. Tegevusaasta lõpeb traditsioonilise Emadepäevaga.

PEALIKUTE KOOL. SKAUTLUS SIIRDUB MAALE.

1928.

Aasta tegevus algab juba väljakujunenud skautlikel radadel. Ei esine enam laiemalt kõrvalekaldumisi skautlikust meetodist. Malevas algavad tegevust mitmed erialalised kursused. Neid peetakse kehalise kasvatus, esmaabi, pioneeri, signaliseerimise jt. aladel. Juhtide treening-klass nüüd pealikutekooli nime all jätkab järjekorralist tegevust. Skautlik liikumine hakkab maal enam pinda leidma. Tekivad uued rühmad Mustvees, Puurmannis ja Otepääl. Tegevus laieneb. Aprilli lõpul valitakse uus maleva staap, kuhu uueks liikmeks saab adjutantina I jsk. A. Kutsik. Jüripäeva pühitsetakse koos gaididega mai

algul, tähistades seda jumalateenistuse, paraadi ja ühise koosviibimisega. Suvel on peamine rõhk pandud osavõtule Läti skautide II suurlaagrist. Tartu skaute oli seal paarkümmend skm. V. Sirgo juhtimisel. Sügisel algab kevadel pooleli jäänud tegevust ka juhtide kool, arendades seda püsivalt. Iseärasena võib märkida, et sellest võtsid osa ka gaidid moodustades oma salga. Rühmade töö jätkub tõsiselt ja vaikselt ilma suuremate välisilma puutuvate sündmusteta. Detsembri esimesil päevil peetakse traditsiooniline Emadepäev, mis õnnestub nagu ikka, — hästi.

VEEL KORD KRIISIAEG. JÄRGNEB TÕUS.

1929.

Aasta algul astutakse üks resolutsemaidsamme Maleva ajaloos. Nimelt likvideeritakse 5 rühma, mis viimasel ajal pole suuremat tegevust avaldanud. Need rühmad asusid enamikus maal ja olid suikunud „igavesele unele“ juhtide puudusel, kuna rühmade asutajad olid asunud mujale. Veebruari algul hakkab uua kohalt malevas senine juht skm. K. Liping. Tema asemele saab ajutise kt-na nskm. A. Kutsik, kes aga kuigi kaua omal kohal ei püsi ja juba 24. märtsil asendatakse nskm. H. Michelsoniga. Maleva abijuhiks saab I jsk. E. Nuust ja adjutantiks I jsk. S. Eber. Aukohtusse valitakse

nskm-id V. Stockmar ja F. Taskin ja I jsk. F. Treiman. Uus staap asub agaralt tegevusse. Jüripäeva pühitsetakse mai algul jumalateenistuse ja paraadiga Lembitu karsmüte platsil, mille võtab vastu tolaeagne diviisülem ja skautide hea sõber kindral N. Reek. Suvel toimub suurema üritusena laager Vapramäel, mis õnnestub hästi. 3 Tartu skaudij. võtab eestlaste 17-mehelise meeskonna hulgas osa üleilmlisest jamboreest Liverpooli lähedal Inglismaal.

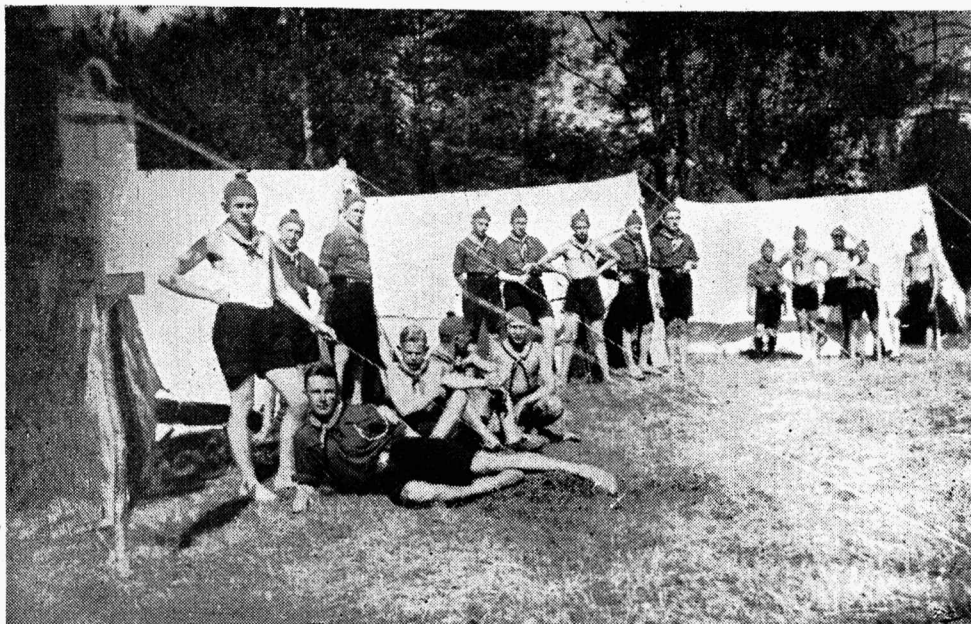
Aasta teine pool läheb tiheda sisulise töö arengu tähe all, mis on järgnevate aastate tõusu alusmüriks. Üldüritusi on spordi alal.

MALEVA SUURVÕISTLUS. JUUBELIAASTA. HEA ESINEMINE SOOMES. VÕITJAD I ÜLERIIGIL. SKAUTIDE OLÜMPIAADIL.

1930.

Aasta algab Maleva harjutuskooli tegevusega, mis koos gaididega töötades püüab juba mitmendat aastat täita kõiki ülesandeid juhtide kasvatusalal. Veebruaris valitakse uus maleva staap, mis pikemaks ajaks püsima jääb. Maleva juhiks saab senine juht skm. H. Michelson, abijuhiks esk. E. Nuust, adjutantiks esk. F. Tamm, sekretäriks esk. V. Kuhlberg. Aukohtusse valitakse nskm. F. Taškin, esk-id F. Parmask ja R. Väärsi. Uus staap kuulutab kohe välja rühmadevahelise te-

gevusvõistluse. Hindamisele tuleb väline ühtlus, skautlik enesevalitsemine, koosseis ja revideerimise tulemused. Aprilli lõpul peetaks 10. juubeliaastapäeva. Seda tähistatakse ühel ajal Jüripäevaga, korraldades peo, jumalateenistuse, paraadi, millest võtab osa paarsada skauti, ja lõkkeõhtu. Võetakse osa metsanädala puhul korraldatud metsaistutamisest, harjutuskool peab nädalalõpulaagri Vasulas. Võetakse osa Lõuna-Eesti skautide spordivõistlustest Võrus ning saavuta-

Tartu skaudid Soomes Kangasala suurlaagris 1930. a.

takse seal I koht. Kangasala suurlaagrist Soomes võtab osa 17 Tartu skauti, moodustades eeskujulikult ühtlase ja tugeva esindusrühma. Augustis korraldatakse I üleriigiline skautide olümpiaad ja tullakse sellel võitjaks. Sügisel maleva staabist lahkunud E. Nuusti asemel saab abijuhiks esk. V. Kuhlberg ja viimase ase-

mel sekretäriks esk. F. Kaar. Õppejuhina asub tegevusse nskm. F. Parmask. Malevas seatakse sisse registreerimiskaardid kõigi maleva liikmete kohta. Seda just kooli ja koduga kontakti loomise sihil. Emadepäevaks, mida peetakse traditsioonilise aktuse ja peoga, on maleva koosseisus 8 skautide rühma ja 2 hundude karja üle 250 liikmega.

VÖISTLUSI PALJU. PINEV TÖÖJÄRG. SUUR KÄSITÖÖDE NÄITUS. SKAUDISÕPRU TULEB JUURDE.

1931.

Jaanuari algul peetakse maleva üldkoondus, kus välja kuulutatakse eeskujuliku rühma võistlus Jüripäevani. Maleva staabi valitakse uutena abijuhiks nskm. F. Parmask, adjutandiks esk. F. Kaar; käskudetäitjaks pealikuks esk. O. Valdner ja propagandajuhiks nskm. V. Hiir. Vabariigi aastapäeva tähistatakse aktuse korraldamisega, mis leiab elavat osavõttu. Vanemad skaudid toimetavad pidevaid suusasõite Tartu skautide esimese rühmavanema hra A. Kalamehe juhtimisel. Märtsis korraldavad maleva ümber koondunud seltskonnategelased eesotsas prof. A. Paldrok'iga näidendõhtu „Vanemuises“, mis annab malevale ilusa sissetuleku.

Saadud summade eest ostetakse telgid. Elustatakse maleva spordiringi tegevus. Eeskujuliku rühma võistluse kõrval teostatakse ka eeskujuliku salga võistlus. Jüripäeva tähistatakse jumalateenistuse, paraadi, lõkkeõhtu ja skautliku näitusega, milleks valmistatakse hulgaliselt suuremaid käsitöid. Suve jookul võetakse osa ja tullakse võitjaks Lõuna-Eesti skautide spordivõistlustel Valgas ja käiakse II üleriigilistel skautide olümpiaadil Narvas. Sügisel valitakse maleva abijuhiks esk. S. Eber, adjutandiks nskm. V. Hiir. Teised staabi liikmed jäävad oma senistele kohtadele. Alatakse elavalt ja aktiivselt skaudisõprade koondamisega Sõprade Seltsi ümber. Prof.

K. Sarali agara tegevusega tõuseb liikmete arv kiiresti. Liituvad rühmavanematena kapten-major J. Usin, kes organiseerib uuesti sisevete skautide rühma, kpt. K.

Raamat, härrad A. Siidam, J. Martin, E. Einasto, H. Sumbak jt. Sõprade Selts korraldab klubiohtuid, millest ka skautide juhid osa võtavad.

II SUURLAAGRI TEOKSSAAMINE NÖRGESTAB TARTU MALEVA ARENGUT. ÜLERIIGIL. SPORDIVÖISTLUSTEL TARTU ÜLDVÖITJAKS.

1932.

Aasta algul algab kohe traditsiooniline parima rühma, karja ja salga võistlus, mis oli ette nähtud II suurlaagri eeltööde tähe all. Uuelaadse instantsina algab tegevust Maleva õpperühm. Nimelt koondatakse salga juhtide kursustest osavõtjad kõik erilisse rühma, mis tegutseb 6 kuu vältel täiesti sõltumata rühmade tööst. Vabariigi aastapäeva eelõhtul korraldatakse invaliidide austamiseks pidu näidendi „Maakuld“ ettekandmisega skautide ja gaidide poolt. Märtsikuus toimub esmakordselt maleva õppepäev, mil püstitatakse Toomi orgu skautide poolt 4 kerget silda. Ettevõtteorganisatsioonid suurlaagriks võtavad järjest hoogu. Maleva juhtkonnast on küll eranditult kõik vanemad juhid seotud laagri üldise juhtimisega. Neid peavad asendama noored. Kevadpüha pidustused mööduduvad normaalselt ja edukalt. Suurlaagris on Maleva esindatud 70 alalise laagrist osavõtjaga. Kui aga arvestada laagri juhtkonda kuulunud Tartu skaudijuhte ja skaute, kes kogu aega ei saanud laagris viibida, oli osavõtjaid üle

saja. Suurlaagris maleva ei suutnud eriti silma paista, põhjuseks oli, et nooremad juhid ei omanud siiski küllalt kogemusi. Suurlaagri ajal Pärnus korraldatud üleriigilistel skautide spordivõistlustel tulid Tartu skaudid jälle ülekaalukalt üldvõitjaks. Novembris toimub maleva juhtide aastakoosolek-õppepäev rea tüsedate referaatidega skautluse üle ja tegevuse kohta malevas. Maleva juhiks jääb selgi aastal skm. H. Michelson, abijuhiks nskm. E. Gern, adjutandiks nskm. F. Kaar, laekurvarahoidjaks hra R. Keres, õppejuhiks skm. K. Liping. Sõprade Seltsiga liituvad uued tuihingelised noortesõbrad kindral N. Reek, kolonel A. Sauselg (keda valitakse skm. V. Sirgo asemel Maleva abivanemaks), P. Kase, ltn. E. Otsing, kirjanik K. E. Sööt, toimeta ja J. Erikson jt. Edukas tegevusaasta lõpeb gaididega ühise Emadepäeva pühitsemisega.

SKAUTIDE OLÜMPIAADIDE „VATERLOO“! SKAUTLIKKUDE ORG-DE ESI-NEVAL PR. S. TONISSONI JUHTIMISEL. JÄLLE SUUR NÄITUS.

1933.

Jaauanuaris võetakse hulgaliselt osa „Keskabi“ korjanduse väeste heaks. Vabariigi aastapäeva tähistatakse aktusega, kus kõne noortele peab toimetaja O. Mänd. Märtsi algul kuulutatakse malevas välja võistluskirjand poistele alla 15 aasta teemadel: „Täitsin skaudiseadust“. — „Iusaid hetki laagrist“. Poistele üle 15 aasta: „Skaut ja loodus“. — „Milleks olen skaut“. Kevadpidustused toimuvad sel aastal mitmes järigus. Aprillis peetud aktusel antakse skautide kõrgem sõprade märk — svastika lindiga üle tuihingelisele skautide sõbrale prof. M. J. Eisenile. 14. mail toimuvad kõigi Tartu skautlikkude noorteorganisatsioonide kevadpidustused, milline ühine ettevõtte äratav elav tähelepanu seltskonnas, kuna seekordsed vastuolud organisatsioonide vahel olid üldiselt aknuksed. Nädal hiljem toimub suur skautlik näitus nskm. R. Väärsi väsimatu kaastööl, leides sooja vastuvõtu seltskonna ja koolide ringes. Suvine hooaeg möödub Lõuna-Eesti skautide üldlaagri tähe all, mis korraldatakse esmakordselt sellisena

Kiidjärvel ja millest võtavad osa peale Tartu skautide ka Petseri ja Võru malevate esindajad. Laager õnnestub kõigiti hästi ja selle tulemusena süveneb veelgi ühine arusaamine lõuna malevates. Suvel võetakse ka osa Tallinnas peetud üleriigilistest skautide spordivõistlustest, kuid kahjuks tuleb seekord alistuda Tallinna ja Rakvere spordituaasadele, kellest mitmed olid üleöö skautideks saanud. Sügisene hooaeg algab suure ümberkujundusega maleva staabi koosseisus ja asumisega uutesse ruumidesse. Nimelt asub maleva linnavalitsuse poolt kasutada antud kahte tuppa ja kööki Gildi 8. Uued ruumid pole küll nii avarad kui endised, kuid majanduslikel põhjusil polnud võimalik püsima jääda endistesse. Uueks malevajuhiks saab nskm. F. Parmask, abijuhiks nskm. R. Saral, keda peatselt asendab S. Eber, staabi liikmeks nskm. K. Kuhlberg, sekretäriks II jsk. A. Raat, adjutandiks nskm. L. Teder, varahoidjaks nskm. O. Valdner. Aukohtusse nskm.-id V. Stockmar ja E. Peetsu ja I jsk. V. Tamm. Usus staap korraldab algul maleva suured spordivõistlused ning

asub siis Tartus peetava skautjuhtide aastakoosoleku korraldamisele. Aastakoosolek õnnestub kõigiti ja annab jälle uut hoogu maleva tööks. Siis aga tekkib sisemine kriis juhtkonnas ja senine staap lahkub. Tagaselja valitakse uus staap, kes aga

ametit kohe üle ei võta. Nii saab ajutiselt maleva juhi kt.-ks I jsk. V. Tamm. Detsembri algul korraldatakse siiski vaata-mata segasele olukorrale maleva juhtimis-es üks õnnestunud Emadepäevi.

VABADUSPÄEVAKS SKAUTIDE ALBUM. ÜHISAKTUS „VANEMUISES“: SUURMÄNG LINNAS.

1934.

Kohe aasta algul valitakse malevale uus staap. Maleva juhi kohale asub jälle skm. H. Michelson, abijuhiks saab nskm. R. Väärsi, sekretäriks hra K. Väärsi, laekur-varahoidjaks nskm. E. Peetsu, adjutantiks I jsk. G. Lipp ja nooremaks staabilikmeks I jsk. I. Miina. Luuakse ka uuelaadse instantsina skautliku kasvatuse nõukogu, kuhu kuuluvad skm-id E. Gern, H. Haamer, K. Liping, V. Sirgo ja hra R. Keres. Aukõhtusse valitakse prokurör A. Paal, skm. E. Gern ja II jsk. O. Mikk. Asutakse energiliselt tegevusse ning eelnenud kriisiaegne loidunud tegevus elustub. Vabariigi aastapäeva tähistatakse vastavasisulisel albumi väljandmisega. Eelõhtul peetakse jumalateenistus Pauluse kirikus ja vabariigi aastapäeval suur aktus „Vanemuises“ koos teiste noorteorganisatsioonidega, kus kõnega esineb praegune hr. Peaminister prof. J. Uluots. Märtsikuus korraldatakse malevas korraliku skautvorme kandmise võistlus, mis kestab kolm kuud. Samuti pannakse rõhku spordialaliste loengute ja kursuste korraldamisele. Aprillis korraldatakse skauttegelaste ja juhtide õppepäevad, mis õnnestuvad hästi. Vahepeal Tartu asunud vanad skaudisõbrad kindral A. Tõnisson ja kolonel A. Traksmaa hakkavad energiliselt kaasa teotsema, neist viimane kolonel Sauselja

lahkumisel maleva vanema abina. Maleva aastapäev möödub see aasta tagasihoidliku aktuse ja jumalateenistusega. Juuni algul korraldatakse suur välismäng linnas, kus ühe mängiva poole ülesandeks oli tungida üle jõe ja koguneda seal teatud punkti, kuna teine pool püüdis seda kõigiti takistada. Mängu jälgis suure huviga maleva abivanem kol. Traksmaa. Kindral N. Reegi algatusel ja energilisel toetusel korraldas malev sel aastal Lõuna-Eesti skautide üldlaagri Värskas kaitseväe Põhjalaagris. Seegi laager õnnestus hästi täiel määral ja oli osavõtjate poolest pea tervet Lõuna-Eestit haarav. Nimelt oli osavõtjaid Valgast, Viljandist ja Pärnust. Kaitseväe laagrieluga tutvumine pakkus skautidele suurt huvi. 14-meheline esindus võttis osa ka Läti skautide III suurlaagrist Asaris. Sügisel valiti maleva staabi lahkunud nskm-ite E. Peetsu ja G. Lipu asemel abijuhiks hundude alal nskm. H. Saral ja majandusjuhiks kapten K. Raamat. Aukõhtuse jäi prok. A. Paal ja liikmetena nskm-id E. Peetsu ja Fr. Kaar. Kindlamat iga-aastast tegevust algab malevas salgajuhtide kursus see aasta skm. H. Michelsoni juhtimisega. Oktoobris peetakse skautlik tegevuspäev rühmadevahelise viievõistlusena skautlikkudel aladel. Traditsiooniline Emadepäev möödub seegi aasta suure rahvahulga hoogsal osavõtul.

SKM. MICHELSON LAHKUB MALEVA JUHTIMISEST. SUUR SKAUTLIK KARNEVAL PR. S. TÕNISSONI JUHTIMISEL. JÄLLE SUUR NÄITUS. ÕNNESTUNUD 15. AASTAPÄEV.

1935.

Maleva algab selle aasta tegevust 15 aasta juubeli tähe all. Maleva staap püsib vanas koosseisus, vaid nskm. R. Väärsi täidab aegajalt malevajuhi kohuseid. Vabariigi aastapäeval korraldatakse eelmise aasta eeskujul jumalateenistus invaliidide austamisega. Töö läheb kindlat rada ja kevadisteks pidustusteks ettevalmistamise tähe all. Kuulutatakse välja skautlikkude näidendite võistlus. Võitjaks selles võistluses tuleb sk. J. Tõnisson, kelle näidend „Iga algus on raske“ on leidnud ettekandmist ka väljaspool Tartut. Näidend tuleb esiettekandele maleva 15. aastapäeva peol „Vanemuises“. Seoses aastapäevaga korral-

datakse veel jumalateenistus, koos pärjapanekuga tõrvikute valgel Vabadussambale, siis aktus ja paraad, millest võtab osa ka arvukalt esindajaid teistest malevatest, linna spordiväljakul toimub pidustuste lõppakordina spordipidustus ja lõke, Samaaegselt pidustustega korraldatakse suur skautlik näitus N. M. K. Ü-s. Näitus väärrib tähelepanu suurima noortenäitusena Tartus. Tartu Skautide Maleva juubelipidustustest võttis osa ka selleaegne Läti skautide üldjuht. Mai keskpaigu külastatakse 60 gaidi ja skaudiga Viljandist sealse maleva aastapäeval. Juuni lõpul lahkus malevajuhi kohalt kauaaegne ja teenekas juht skm. H. Michelson ja koos temaga

kogu Maleva staap. Uude staapi valitakse malevajuhiks nskm. R. Väärssi, keda tema peatsel Tartust lahkumisel asendab abijuhiks valitud nskm. F. Kaar, teiseks abijuhiks nskm. S. Eber, hundude juhiks skm. E. Gern, majandusjuhiks kpt. K. Raamat ja sekretäriks nskm. K. Väärssi. Võidupühal võetakse suurema esindusrühmaga osa paraadist. 2.—12. juulini peetakse eelmise aasta eeskujul jälle Lõuna-Eesti skautide üldlaager Värskas sõjaväe Põhjalaagris. Sellestki laagrist võtab osa enam kui 120 skauti kõigest Lõuna-Eesti malevatest. Sel suvel liigutakse eriti ohtralt välismaal. Skm. H. Michelson viibib Inglismaal Gilwell-kursustel ja tagasisõidul Rootsis vanemskautide suurlaagris Ingarö saarel. 5 skauti võtab osa Kalevala suurlaagrist Soomes ja 4 skauti Spala suurlaagrist

Poolas. Sügisel, valitakse taas uus maleva staap. Juhiks jääb nskm. F. Kaar, abijuhiks nskm. S. Eber, majandusjuhiks kpt. K. Raamat, sekretäriks I jsk. A. Zirnask, õppejuhiks skm. E. Gern. Aukohus jääb püsima samas koosseisus. Septembri lõpul korraldatakse energilise pr. Tõnissoni juhtimisel suur skautide ja gaidide karneval, mis õnnestub ettekannetelt ja publiku osavõtult suurepäraselt. See omapärane ja Tartus esmakordne ettevõtte saab seltskonnas elava tähelepanu osaliseks just eriti õnnestunud lavastuste tõttu meie rahvaluule ainetel. Peale karnevali aga hakkab malevas teatud loidus maad võtma. Pole teada, millest see on tingitud, aga töösse ei suhtuta enam endise innukusega. Teatud töotakistuse tekitavad ka mõningad lahkarvamused juhtide vahel.

K. RAAMAT ASUB MALEVAT JUHTIMA. JÄRJEKORDNE RUUMIDEST „VÄLJATÖSTMINE“. ÜLERIIGIL. SKAUDIJUHTIDE KURSUSED ALGAVAD TEGEVUST.

1936.

Eelmisel aastal tekkinud lahkarvamised juhtide vahel leiavad aasta algul lahenduse. Maleva staap on sunnitud lahkuma ja asemele astub uus. Uueks maleva juhiks valitakse kpt. K. Raamat, kes sel kohal on püsinud tänini, abijuhiks skautluse alal saab nskm. R. Keres, hundipoegade alal nskm. H. Nurmet ja administratiivalal nskm. S. Eber, majandusjuhiks nskm. K. Väärssi ja sekretäriks I jsk. J. Tõnisson. Uuel staabil tuleb kõne asuda võitlema tõsiste raskustega. Nimelt antakse maleva senised väikesed ruumid kasutada E. V. Tartu Ülikoolile ja maleva jääb n. ö. lageda taeva alla. Skautid kasutavad kooskäimiseks linna 2. algkooli ruume, juhid aga II Diviisi staapi. Muidugi ei soodustanud selline olukord kuidagi skautliku töö arengut malevas. Seni esinenud loidus süveneb veelgi, kuigi staap teeb pingutusi selle vastu võitlemisel. Endiselt aga jätkab järjekorraliselt uue lennuga tegevust salgajuhtide kursust. Uue ettevõtte õppe alal peetakse üleriigiliste skautjuhtide kursuste

teoreetilise osa raamides lühiajaline kursus skm. H. Michelsoni juhtimisel, millest võtab osa pea 30 skautjuhti. 20. märtsil peetakse Eesti Skautide Maleva 15. aastapäeva puhul aktus, kus kõnelevad prof. J. Tõnisson ja skm. J. Hünerson. Mai lõpul peetakse traditsioonilised Jüripäeva pidustused jumalateenistuse, lõkkeõhtu ja osavõtuga suurest invaliidide auks korraldatud paraadist. Suvel võetakse umbes 110 skaudiga osa 3. Eesti Skautide Maleva suurlaagrist Paralepas. Selleski laagris ei saavuta maleva mingeid erilisi tulemusi võistlustest osavõtul, kuna liiga palju juhte on seotud tööga laagri üldjuhtimisel ja ei saa ennast pühendada maleva tegevusele suurlaagris. Hilissügisel vabanevad jälle maleva endised ruumid. See nagu annab veidi hoogu uueks tegevuseks. Emadepäeva pidustused peetakse siiski vaatamata raskustele täie hoogsuse ja energiaga. Sügisel tekitab malevale ka uus lippkond Jõgeval lisaks eelmisel aastal tekkinud Vägeva lippkonnale.

20.000 TARTLAST JÄLGIS SKAUTIDE KARNEVALI. LAURI VUOLASVIRTA KÜLASKÄIK.

1937.

Aasta algab taas tõusva töö tähe all. Maleva staap püsib endisena. Jaanuari lõpul liitub malevaga Tartu Vene Skautide Maleva 16. lippkonna nime all noorsoo organiseerimise seaduse põhjal. Rahulik töö rühmadest süveneb ja muutub kindlamaks. 21. veebruaril korraldatakse skautide suurjuhi lord R. Baden-Powelli 80-aastase sünnipäeva puhul aktus, kus aktusekõnega esineb

ka vastasutatud Haridusministeeriumi Noorsoo- ja Vabahariduse Osakonna direktor kol. J. Vellerind. Märtsis korraldati maleva õppepäev, mis haaras kõiki skaute malevas, ja kus teostati rida praktilisi ülesandeid. Maikuul peeti traditsiooniliselt Jüripäeva jumalateenistuse, suure üleilmalise mängu ja lõkkeõhtuga. Mai lõpul korraldati 1935. aasta eeskujul suurejooneline karneval, mis õnnestus

veelgi paremini. Linna tänavatel jälgis rongkäiku vähemalt 20—25.000 inimest ja karnevaliplatsil osavõtjate arv küündis julgesti üle 5000. Sellegi karnevali hinged oli jälle pr. Tõnisson. Suvel skm. H. Michelson võttis osa üleilmisest jamboreest Vogelenzangis Hollandis. Sügisel toimus väike muudatus maleva staabi koosseisus. Uus staap kujunes järgnevalt — malevajuhd nskm. K. Raamat, abijuhid nskm-id R. Keres ja S. Eber, majandusjuht nskm. K. Väärsi, sekretär I jsk. U. Jür-

man ja varahoidja I jsk. V. Veideman, Aukohtusse valitakse prok. A. Paal, skm. E. Peetsu ja nskm. K. Kulasal. Moodustatakse eriline õppejuhtide kogu kuhu kuuluvad skm-id H. Haamer ja E. Gern, nskm. R. Keres ja I jsk. R. Lulla. Sügisel külastab Tartut ka Soome skautide üldjuht L. Vuolavirta, kes veedab Tartus 2 päeva, tutvudes Tartu skautide eluga. Maleva töö jätkub sisemise süvenemise suunas vaikselt lippkondades.

I. MALEVATE-ÕPPEJUHTIDE PÄEVAD. PEASKAUDI KÜLASKÄIK. SKAUTLIK SUUR-DEMONSTRATSIOON.

1938.

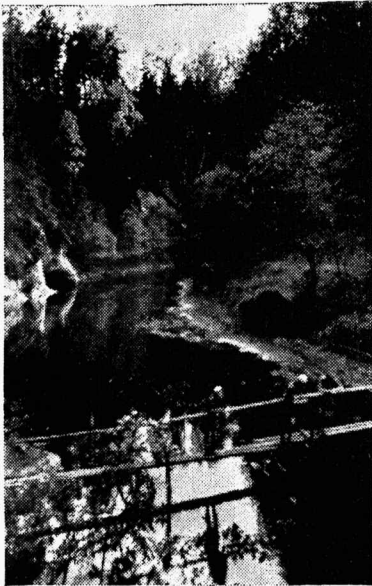
Aasta algab vaikselt lippkondade töö süvendamise tähe all. Veebruari algul astuvad Tartus kokku kõigi malevate õppejuhid, et pidada I skaudiõppejuhtide päeva. Päevad, mille tehniline korraldus lasus Tartu maleval õnnestuvad hästi. Õppejuhtide päeva lõppakordina teostub aktus skaudisõbra kirjanik K. E. Söödi 75-aastase sünnipäeva tähistamiseks, millest võtab osa ka meie lugupeetud Vanem skm. N. Kann, kes isiklikult annab juubilarile üle kõrgeima skautide tänu- ja sõprusmärgi — svastika lindiga. Aktusekõnega esineb juubilari lähedane sõber prof. J. Tõnisson. Vabariigi aastapäeva tähistatakse ühiselt teiste Tartu noorteorganisatsioonidega piduliku aktusega Saksa teatri ruumes ja pärjapanekuga tõrvikrongikäigus Vabadussambale. Salgajuhtide kool töötab intensiivselt nagu iga aasta. Jürripäeva pühitsetakse peoga mai algul, mil skautidest koosnev näitetrupp tuleb suurepäraselt toime E. Vilde „Pisuhänna“ ettekandmisega. Pidustuste jätkuna korraldatakse sama kuu lõpul esmakordsena Eestis suur skautlik demonstratsioon Tähtveres, kus erinevad lippkonnad teostavad poole tunni kestes mitmesuguseid skautlikke alasid samaaegselt pakkudes laialdasel platsil huvitava pildi skautl. tööst. Demonstratsiooni jälgis üle 2500-pealine rahvahulk. Suvel võtab maleva esindusrühm 60 skaudist koosnedes osa laulupeost ja selle eelpäeval korraldatud Vabariigi Presidendi austamisest. 6 juhti võtab osa Leedu skautide II suurlaagrist Panemunes ja 3 juhti Läti skautide suurlaagrist Lielupes. Malevat külastab Inglise Camp Chief J. S. Wilson, kelle auks korraldatakse koos gaididega lõkkeõhtu. Maleva korraldab suvirühmale laagri, mis õnnestub hästi. Nskm. S. Eber võtab osa Gilwell-kursustest Soomes. Sügis algab uue staabi valimisega, kuhu saavad malevajuhina nskm. K. Raamat, abijuhtidena nskm-id R. Keres, S. Eber ja I jsk. R. Oja, sekretärina I jsk. U. Jürima,

majandusj. nskm. K. Väärsi, varahoidj. pr. E. Heinaste ja propogandaj. hra H. Rebane. Aukohtusse valitakse prok. A. Paal, adv. A. Erikson ja skm. E. Peetsu. Maleva hakkas erilist rõhku panema hundude tööle, korraldades neile rida mängu ja võistlusi. Suurema üritusena sel alal tuleb märkida hundude ja hellakeste ühist teeõhtu mängu ja lauludega. Eriti laialdaseks aga kujunesid sel aastal Emadepäeva pidustused koosnedes kontsert-jumalateenistusest, skautlikkude filmide demonstratsioonidest, peost ja aktusest ning sellele järgnenud juhtide ja vanemate nõupidamisest. Aasta lõpul korraldati traditsiooniliselt ühine skaut- ja gaidjuhtide jõulupuu, mis kujunes väga hoogsaks. Selle aastaga algas malevas tegevuse intensiivseks muutmise, mis järgneval aastal üha edeneb.

Tartu sk. salgajuhtide kurs. lõpetanute käsitööd 1939. a.

**LAIJALATUSLIK EESTI SKAUTIDE
II SKAUDI ÕPPEJUHTIDE PÄEVAD.
1939.**

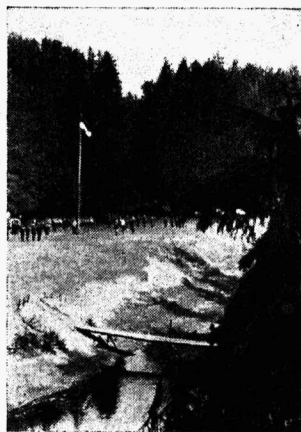

Tartu skautide ehitatud sild Kiidjärvel
laagris 1939.

Aasta algab vaikse tööga lippkondades. Veebruari algul peetakse rühmadevaheline ja individuaalne skaudialaline võistlus, millest võetakse ohtrasti osa. Järgneb veebruari lõpul omavaheline lõkke- ja keskustelu õhtu, millest võtavad osa ka hõimuskautide esindajad skm-id S. Nieminen Soomest ja J. Kajos Ungarist, kes mõlemad õppisid stipendiaatidena Tartu Ülikoolis. Järgneva suurema üritusena peeti märtsi keskel Eesti Skautide Maleva 18. aastaseks saamise puhul pidustused, mis koosnesid peost „Vanemuises“, kontsert-jumalateenistusest, pärjapanekust Vabadussambale ja prof. M. J. Eiseni hauale ning aktusest. Pidustusest võttis osa ka meie armastatud peaskaut skm. N. Kann. 2. aprillil tähistati A. Öunapuu 20 aastast surmapäeva vastavasisulise aktusega. Sama kuul peeti Tartus II üleriigilisi skaudi-õppejuhtide päevi, mille tehniline korraldamine lasus jälle Tartu skautide maleval. Samal ajal ilmus ka Tartu Skautide Sõprade Ühingu väljaandel ja Tartu skautide poolt toimetatult album „28 aastat skautlust Eestis“, mis

**MALEVA LOOMISE MÄLESTAMINE.
ALBUM „28 AASTAT SKAUTLUST“.**

leidis kõikjal sooja vastuvõttu. Suvel korraldas maleva üldlaagri Kiidjärvel, millest võttis osa ka Võru skautide esindus. Laager oli omapärasusena korraldatud lippkondade laagrite süsteemis, nii et iga lippkond asus omaette alllaagris umbes 3 kilomeetri pikkuselt Ahja jõe kallastel. Laager, millest võttis osa üle 100 skaudi õnnestus suurepäraselt. Samal aastal skm. H. Michelson võttis osa vanemskautide Gilwell-kursustest Šotimaal ja vanemskautide üleilmsest jamboreest samas. Nskm-id R. Oja ja U. Jürima võtsid osa skautide Gilwell-kursustest Soomes. 2 skaudijuhti viibisid pikemal matkal, mis ulatus Prantsusmaale ja Šveitsi. Sügisel maleva staabi valimistel nskm. S. Eberi asemel sai uueks maleva abijuhiks skm. H. Michelson ja uueks varahoidjaks I jsk. A. Helbma. 1. septembril peeti maleva avakoondust luuremänguga Tähtvere pargis. Kohe seejärel võttis maleva 100-meheline esindusrühm osa Vabariigi Presidendi Tartus viibimise puhul korraldatud paraadist. Novembri algul algas tegevust uuelaadse üritusena hundujuhtide kursus millest võttis osa 35 skauti ja gaidi. Kursus sellises ulatuses oli esmakordseks Eestis, Kursuse tulemusena asusid novembri lõpul malevas tööle kaks naishundijuhti. Novembri algul korraldati Tartu hundude ja hellakeste poolt suur lastepidu „Vanemuises“, mis õnnestus hästi ja andis korraliku puhastulu. Lastepidu külastas umbes 1000 Tartu last, neist paljud vanematega. Aasta lõppakordiks kujunes traditsiooniline Emadepäev, seekord tagasihoidlikult jumalateenistuse ja aktusega.

Maleva laager 1939. a.

Loomise rõõm

Tartu Skautide Maleva 20. aastapäevaks, omaaegselt malevajuhilt

JOH. KÖKS'ilt.

Tartu skaudid!

Varsti on jälle käes päikesepaisteli-
sed kevadilmad, loodus kutsub kõiki
oma rüppe. Kevad on looduse ärkamine.
20 aastat tagasi oli päike minu pää ko-

minu pojale, kellest saab tuleval aastal
hundu. Nad pärivad minult, kuidas oli
siis üks kui teine asi kui mina veel laps
olin ja miks see nii oli. Isa, jutusta. Ja
ma jutustan.

Tartu skautluse „vana kaardivägi“:

Vasakult — skm. E. Jõgi, skm. J. Elken, skm. J. Kõks,
nskm. J. Lepp ja skm. V. Sirgo. Kõik on nad nüüd pealinnas,
kas peab ka järglasi sama „saatus“ ootama?!

hal heledam kui praegu. Sinisem ja sü-
gavam oli siis taevast, rõõmsalt laulsid
siis linnud. Miks nii, küsite? Sellepä-
rast, et olin siis noor, nii noor nagu ole-
te praegu teie, skaudid.

Palju häid mälestusi on minul sellest
ajast kui skaudipoisina Tartus ringi
jooksin, käed täis tegevust, kavatsusel
paremad toimingud. Ilus oli siis kevad
oma ärkamisega. Ilusad on mälestused
sellest ajast. Vaiksel tunnil räägin ma
nendest mälestustest Tiiule, minu tüt-
rele, kes on juba hellakene ja Tõnisele,

Nüüd kirjutavad Tartu skaudid mi-
nule. Vana master Kõks, jutusta meile
midagi sellest ajast, kui sina Tartus
skaudina tegutsesid. Nii küsivad kõik
noored kui nad hakkavad ise tegusid
tegema ja teistele jutustama.

2 aastakümnet tagasi olid minul sa-
mad mured ja rõõmud, mis teil praegu
on. Loodan siiski, et teie mured on
nüüd väiksemad, kuid kordan ühtlasi,
et ka teie rõõmud on väiksemaks jää-
nud. Siis otsisime teed, kus sammu
seada, teil on rada ees. Selle eest oli ka

rõõm suurem, sest olime loojad ja loomise rõõm on suurim rõõm.

Skauudid, vaadake korraks, kui hele on päike, kui sügav sinine on taevas. Kui ilusasti haljendab rohi aasal, kui jõuliselt voolab kevadel Emajõgi. Kas pole teil häid mänguseltsilisi, kas pole teie mängud kenad, kas pole te mitte noored. Ütelge mulle nüüd armsad sõbrad, kas pole noorus ilus, kas pole elu ilus. Nii ilus kui on loodus kevadel, nii sama ilus on inimlaps noorena. Teie

olete praegu noored, teie päralt on kevad. Kasutage kevadet, kosuge tema mõnudest.

20 aastat tagasi olime skaudiringis, surusime üksteise kätt, lubasime jääda üksteisele sõbraks ja aitajaks. Teeme seda ka nüüd. Minu käepigistus skaudiringis teile, Tartu skauudid.

Tallinnas, 9. aprillil 1940.

Joh. Kõks.
Skm.

20. juubeliaasta. 20 lippkonda

I „Leegiloitjate“ lippkond (asutatud 1920.)

„Leegiloitjate“ lippkond on ainukesel lippkonnana malevas, kes tegutsenud algaastast peale ühtlase aktiivsuse ja järjekindlusega. On oma skautliku täsemee poolest juba pikemat aega malevas esikohal. Üleriigilisi skaudijuhtide kursusi on lõpetanud 5, milline on ka Eestis suurim protsent lippkonna kohta. Lippkonna vanemaks hr. E. Kubjas, lippkonna juhiks nskm. J. Tõnisson. Liikmeid lippkonnas 56.

II „Poika“ lippkond (asutatud 1930.)

Rühm algaastail oli tugevamate malevas, kuid nüüd mitmesugustel põhjustel viibis pikemat aega „varjusurmas“. Praegu võib aga loota, et rühma asutajaid II jsk. R. Maksa reorganiseerib lippkonna. Lippkonna vanemaks ltn. E. Otsing.

III „Treffneri“ lippkond

(reorganiseeritud 1927.)

Ka seerühm ei avaldanud viimseil aastail intensiivset tegevust, sest puudus juurdekasv ja vanemskaudid (suurlaagrites tuntud „pripsimehed“), olid siridunud sõjaväike ja üliõpilasorganisatsioonidesse. Nüüd on I jsk. H. Tatar suutnud organiseerida väikese grupi skaute ja hundusid. Lippkonna vanem hr. K. Jürima, juht nskm. K. Savi. Liikmeid 36.

IV „Põhjakotka“ lippkond (asutatud 1920.)

„Põhjakotkaste“ kauaaegseks juhiks ja „hingeks“ oli kõigile tuntud „onu Sam“ (nskm. S. Eber). Lippkond töötas edukalt ja skautlikus vaimus, tehes kaasa kõik maleva üldüritused ja pannes erilist rõhku spordile. On ju siit võrsunud terve rida tuntud sportlasi nagu euroopameister J. Kotkas, R. Lulla, J. Henno, L. Kukki jt. Siin

rajati ka Tartu esimene vanemskautide rühm „Roverklubi“. Lippkonna vanemaks hr. A. Siidam, juhiks I jsk. R. Lulla. Liikmeid 28.

V lippkond (asutatud 1924.)

Lippkond teotseis varemmail aastail Tartu NMKÜ juures olles pikka aega tugevama skautluse kantsiks Tartus. Vanema juhtide kaadri eemalejäämisel, paljud siirdusid naaberorganisatsiooni juhtkonna ridadesse, ja nooremate juhtide tühimuse tõttu varises lippkond möödunud aastal kokku. Praegu on lippkond reorganiseeritud nskm. K. Sütise poolt, kes on ka juhiks. Lippkonna vanemaks hr. E. Einasto. Liikmeid 29.

VI „Ulila“ lippkond (asutatud 1938.)

Noor lippkond on kiirelt kujunenud tubliks skautluse kantsiks Tartumaal. Intensiivset tegevust avaldavad vanemskauudid „onu Sami“ juhtimisel, olles huvitatud mereasjandusest. Peale skautliku tegevuse armastavad sageli korraldada „maarahvale“ pidusid, demonstratsioone ja spordivõistlusi, millega on pärvinud ümbruskonna tunnustuse. Lippkonna vanemaks on hr. E. Robam, juhiks I jsk. A. Randla. Liikmeid 26.

VII „Valguta“ lippkond (asutatud 1940.)

Varem asus lippkond Rõngus, kuid likvideerus eelmisel aastal juhi surma järel. Nüüd asutas lippkonna uuesti I jsk. J. Mandre, kuid Valgutasse. Lippkonna vanemaks hr. A. Jäeger. Liikmeid 14.

VIII lippkond (asutatud 1935.)

Lippkond on valinud oma tegevusalaks mereasjanduse, kuna suurem osa lippkonna liikmeist on teeninud mereväes ja omanda-

nud seal vastavaid teadmisi, õpetades neid nüüd noorematele. Enamik skaute ja vanemskaute on lõpetanud meriala kursused, sooritades meriskaudi II liigi eksamid. Vanemaks mereväe-kapten J. Usin, juhiks nskm. V. Vanker. Liikmeid 40.

IX „I. meriskautide“ lippkond (asut. 1932.)

Meriskautlus tekkis Tartus juba 1921. aastal, kuid likvideerus õige pea. Lippkond algas tegevust 1937. a. tegutses üsna hoogsalt. Tegevushooaeg väheneb, kui loodi paralleel (VIII) lippkond. Instruktor asub 1938. a. tegevusse nskm. R. Oja ja aastase töö tulemusena töötavad lippkonnas vanemskautide, laskur-, raskejõustiku-, võimlemis- ja meriasjanduse-huviringid; orkester ja rahvatantsutrupp, skautrühm ja hundukari. Komissar M. Maavere juhtimisel tegutseb aktiivselt 40-liikmeline Vanemate Kogu, mille liikmed on koondunud käsitöö ja teistesse huviringidesse. Lippkonna suurimaks ürituseks oli käesoleval aastal Tartu lastepeo korraldamine energilise nskm. R. Oja juhtimisel. Praegu on teoksil telkide ja purjepaadi muretsemine. Lippkonna vanemaks mereväe-kapten J. Usin, juhiks I jsk. L. Kukk. Liikmete arvult on lippkond suurim malevas.

X lippkond (asutatud 1920.)

Siia kuuluvad maleva suurimad matkamehed. Suved läbi on matkanud skaudid sadu kilomeetreid. Möödunud aastal käisid kaks skaudijuhti Prantsusmaal ja Šveitsis. Lippkonna vanemaks hr. J. Martin, juhiks nskm. R. Neuman. Liikmeid 28.

XI „Roverklubi“ lippkond (asutatud 1931.)

Moodustab enesest endise „Põhjaketka“ lippkonna vanemskautide ringi. Siia kuuluvad vanemad skaudid ja juhid, kes elukutse tõttu on pidanud loobuma aktiivsest tööst. Aastas kord koonduvad „veteraanid“ meenutades vanu mälestusi. Lippkonna vanemaks Tartu NK maleva juht prok. A. Paal, juhiks nskm. V. Kikas. Liikmeid 18.

XII „juhtide ja vanemskautide“ lippkond (asutatud 1934.)

Siia on koondunud vanemad skaudijuhid eesotsas skm. H. Michelsoniga, kes on lippkonna vanemaks ja juhiks. Tegutsemiselt tagasihoidlik lippkond on jätnud siiski skautluse tööväljale sügavad jäljed — skautliku kirjanduse ja õppetöö korraldamise näol, kuna lippkond koos sellega välja kujunenud. Erilist rõhku on pandud arusaamise süvendamisele liikmeskonnas skautluse kui sügavalt ideelise liikumise

ideoloogiliste aluste mõistmisele. Vanem liikmeskond enamuses tunnustatud juhid, koondunud skautluse ülesehitustööle, mille mõjuvõim kandunud ka väljapoole. Käesoleval aastal moodustati lippkonna juurde ka skautide rühm. Liikmeid 29.

XIII „Vägeva“ lippkond (asutatud 1935.)

Lippkond töötab skautrühmaga väljaspool Tartumaa piire Selli algkooli juures. Vanemaks hr. R. Rajasmaa, juhiks II jsk. A. Nuudi. Liikmeid 12.

XIV „Jõgeva“ lippkond (asutatud 1935.)

Lippkond on tugevamaid väljaspool Tartut. Töötab skautrühmaga, haarates endasse Jõgeva ja selle ümbruse noori. Lippkonna vanemaks hr. P. Valge, juhiks I jsk. E. Kuusvere. Liikmeid 23.

XV „Põhjatähe“ lippkond (asutatud 1935.)

Lippkonna moodustavad Pauluse kiriku noored — „Põhjatähe“ poisid. Siin on kasvatustöö rajatud usulistele põhimõtetele ja tugev skautlik vaim avaldub kõikjal. Suvel avaldab lippkond eriti intensiivset tegevust matkates ja korraldades rändlaagreid. Lippkonna vanemaks skm. H. Haamer, juhiks II jsk. O. Lukk. Liikmeid 43.

XVI „Feldmarssal Kutuzov-Koleniszevi“ lippkond (asutatud 1930.)

Koondab endasse vene vähemusrahvusest skaute, olles tekkinud endise Tartu Vene skautide maleva asemele. Lippkonna juurde loodi hiljuti Vanemate Kogu. Lippkond töötab Vene Haridusseltsi juures. Lippkonna vanemaks hr. G. Kosõrev, juht II jsk. O. Lieber. Liikmeid 33.

XVII „Musvtee“ lippkond (asutatud 1937.)

Lippkond koosneb peamiselt hundudest, töötades Mustvee vene algkooli noorteorganisatsioonina. Lippkonna vanemaks ja juhiks hr. K. Malõsev. Liikmeid 17.

XVIII „Varnja“ lippkond (asutatud 1938.)

Lippkond koosneb hundudest töötades kohaliku vene algkooli juures noorteorganisatsioonina. Lippkonna vanemaks ja juhiks hr. A. Gavrilov. Liikmeid 10.

XIX „Ümera“ lippkond (asutatud 1938.)

Arenedes „Põhjaketka“ lippkonnast on noor lippkond lühiajalise töö tulemusena kujuneud arvuliseks ja seemmisest tugevaks. Embleemina kannavad ümerlased musta metsist varukal. Lippkonna vanemaks hr. A. Kivimäe, juhiks I jsk. E. Kangro. Liikmeid 40.

XX „Trumpeldori“ lippkond (asut. 1940.)

Noorim lippkond malevas koosnedes juudi vähemusrahvusest noortest, töötab kohaliku juutide organisatsiooni noorteringina. Lippkonna vanemaks hr. S. Levitin, juhiks J. Kropmann. Liikmeid 38.

Eesti skautluse isa A. Öunapuu

See on ikka nõnda, et hea isa näitab oma poegadele õige tee, näitab suuna— ja tublid poisid tuiskavad, siis ellu — soontes nooruseenergia ja tahte jõud.

Meie isa läks lahinguväljale nagu paljud teisedki isad, võitlema kodumaa vabaduse eest.

Ta oli julge ja tubli, nõnda lahkus ta meist . . .

Ta ei tulnud enam kunagi tagasi . . .

Kuid tublid pojad sammuvad ikka oma hea isa näidatud rada, ja nad ei unusta kunagi oma isa, eesti skautide suurt isa, Anton Öunapuud, kelle surmast möödus 2. aprillil 21 aastat.

EMALE

Nägu täis kurdusid muredest rohkeist,
Silmad on selged, süda on soe.
Keha tal puretud töödest nii raskeist,
Vaevates laste eest tunde ei loe.
Elu tal olnud vaid ainus võitlus,
Paremus lastele — olnud ta soov.
Sente kogudes raske olnud võitlus,
Suur, end ohverdav olnud ta hool.

Parimaks sõbraks on meile ta olnud,
Südamevere on meile ta toond.
Alati muredes abiks on tulnud,
Tema häädus me süüme on loond.
Teda, suurt sangari, tänada jõua
Eales ei kellegi tegugi suur.
Emal', kes endal ei midagi nõua
Kuulub me kõigi armastus truu.

Jaan Rajaleid.

Elab eeskujju!

KINDRAL TÖNISSONI 65. A. SÜNNIPÄEVA PUHUL

17. aprillil s. a. pühitses kindralmajor Aleksander Tõnisson oma 65. sünnipäeva.

Eesti skautidel on alati silmi ees seisnud meie armastatud skautmaster Tõnissoni sirge kaju. Vähe sellest. Kogu tema elukäik on igale skaudile, kes selle vabadussõja suure sangari tööd aukartuses jälginud, olnud ja jääb ka edaspidi elavaks eeskujuks. Poleks liialdus ütelda, et kindral Tõnisson on sündinud skaut ja skautmaster. Rääkimata tema suurtest teenetest Eesti rahvale ja riigile, on meie suurele skautide perele küll kaheldamatult kõige enam mõju avaldanud kindral Tõnissoni töö järjekindlus ja suurt eeskujju vääriv korraarmastus. Meie teame, et aastate eest on tema skautluse tööle kõige energiaga kaasa löönud Rakveres, Narvas, Tallinnas ja ka Tartus ja mitte vähem gaidluse tööle tema lugupeetud abikaasa.

Viimastel aastatel, kus rasked ametikohustused kindral Tõnisson'ilt kõik tema vaba aja nõudnud, ei ole meie võinud teda enam nii sageli eneste ridades liikumas näha.

Seda väärlikamalt seisab tema isiksus alatise virgutajana, julgustajana ja elava eeskujuna meie suure skaudiringi keskel. Ja meie hellitame

Kindral-major A. Tõnisson

lootusi, et tulevikus siiski jälle meie armastatud skaudisõpra ja juhti eneste ringis sagedamini võime kohata.

Kogu Eesti skautide pere hüüab tulihingelisele skautmastrile tema 65. verstatulba kohal võimsa mitmekordse „Elagu!“

H. M-n.

Jüriöö

TARGL.

Kinkudel süttivad tuled,
 ümberringi neid öös
 tõuseb kumana üles:
 päevaks saab öö —
 südame-sütest hõõguvaks see
 T a s u j a t u n d .

„Meie ei ole orjad —
 oleme Kalevi verest,
 iidsest kangelastõust.
 — Mehed, nüüd meeste jõul
 löõgem röövlite pere
 sömeraks — P a a l a e e s t ! “
 Need olid Tasuja sõnad.
 Leekidest kirkamalt loitsid ...

Aga Sõjamäe suikus
 sajandeiks raskesse unne —
 kaebles sääl varjude vanne,
 otsis pääd Tasuja keha ...
 Laskus üle maa tunne:
 õnne-aegade eha
 veel punetab Sõjamäe verest ...

Võõraid voolas lõpmatus rivis — —
 Piigi ja Risti all
 kalmuks sai maa
 rahvale vanale — muistsele.

SIIS pööras end maakera telg,
 aeg kuulutas u u t a l g u s t .
 Ja imet näe: Sõjamäelt valgus
 alla uus vägi, kel hinges
 põles seesama lõõm,
 mis pooletuhande aasta eest
 rahva virgutas unest .

Ning sündis — V õ n n u ö ö ...

Kuid igal Jüriöö! süüdakem
 tuled mägedel — ja südame-kingul
 ning lausugem üheskoos, et:
 meilgi soontes on veri,
 meilgi kätes on jõud
 ja unustand pole me kõrv
 veel Kalevi häält!

Hellkäpp Henn kirjutab

Armas Onu!

Tead sa, et mul on juba kuus hammast. Toredad valged teised, ja kui kõigutada läigivad valguse käes. Ega mitte need, mis mul suus on. Need on tublidusehambad, augukesed läbi puuritud, ja neid saab rihmakestega puusal kanda. Justnagu linnapea uurikett. Ja neidsamu ongi mul kuus. Teisi, millega ma söön on kolmkümmend üks, on veel üks üsna pisike, aga see praegu veel ei loe.

Sa küsid oma kirjas, et kes see tuttava näoga poiss on, kes minu kõrval seisab ja hoolega vaipa klopib. Tema nimi on Ants Raudkäpp. See Raudkäpp tal, nii pärisnimi polegi, see talle muidu laagris pandi. Aga see on ikka vahva lugu küll, kuidas ta selle nime sai.

Olime möödunud aastal Paralepas laagris. Sinna ma lähen teine kordki veel ja ütlen, et kuskil pole ikka parem kui laagris. Siis me just olime laagriplatsi puhastusega valmis ja hakkasime tugihüpet tegema. Aga kohe kutsuti pojad lokulöökidega kokku. Jooksime kohe ringi, mina jäin kolmandaks, seepärast et olin parajasti kükkis ja Sass hüppas must sel ajal üle. Siis ütles Otu, et puid ei ole, ja et õhtul tuleb lõke, ning homse toidukeetmise jaoks on ka vaja tuua. Lippasime siis kohe metsa ja hakkasime puude küljest kuivanud oksid saagima. Maast korjasime jämedamat raagu ka ja panime igaüks oma hunnikusse. Minu hunnik sai ruttu valmis ja ma läksin Antsule appi, kes üksipäini suure vaiguse kännu kallal venitas. Mina panin ka käd külge, et sikutame õige kahe mehe jõuga. Tirisime siis, et musklid naksusid, aga känd ei liikunudki. Ants arvas siis, käd on libedad ja saapad ka. Sülitasime kohe pihku ja teineteisele talla alla. Lõime kannad ka

maa sisse ja ma ütlesin, et tõmbame nüüd õige härja jõuga. Iii, haa, hopp ja känd hakkaski kerkima. Aga siis käis äkki üks kõva raks ja meie Antsuga olime mõlemad karmauhti selili maas. Mina tõusin kohe üles, et põle häda midagi ja hakkasin valjusti naerma. Ants aga oli tõsisem. Katsus küll naerda, aga ei saanud hästi. Ma siis vatasin, et mis on ja nägin, et ta käsivarrel oli pikk haav kust tasahaaval verd välja immitses. Seal kõrval oli noor kuusk, mille kuivanud tüügask oli paha teinud. Mina lõin talle jalaga vastu tüve, et mis sa norid meie poisse. Aga Ants ütles, võta omal püksirihm ära ja seo ülalpool küünarnukki kõvasti ümber käe. Tegin kohe seda, et pannal rohkem kokku ei andnudki ja ütlesin, et nüüd padavai taresse tagasi. Otu seob kinni ja kõik saab jälle heaks. Ise mõtlesin, et ega ta jõua hästi käia ja tahtsin toetada. Aga kus Ants raputas end lahti ja võttis terve käega kännu kaenlasse. Ajas ise villet ja astus kiirel sammul täre poole. Kui aga Otu seda haava nägi, arvas ta alguses, et kümme karu on Antsule seljatagant kallale tunginud. Läksid siis taresse, et seovad kinni. Meie kõik panime kõrvasse vastu täre seinale, et kas karjub ka, kui joodi peale pannakse, aga kogu aeg oli ainult Otu juttu kuulda. Kui nad tarest välja tulid ütles Otu, et Ants, sul ju päris rauast käpp otsas. Sedasi see nimi talle külge hakkaski. Esmaspäevaks paranes see päris ära, muidu punane jutt oli alles. Otu arvas, et kange veri ja merevesi täitsamehele neljast päevast küll. Ants ise aga ütles, et pisike täpe, maksa tühjast räakidagi.

Sedapuhku siis hüvasti!

Ristipoeg Henn.

Tore matk

Kevadel, kui särav päikene looduse talvetarretusest äratab, tekib igal poisil soov minna välja vabadusse. Tõeline rõõmu-aeg algab aga siis skautidele, kes oma kitsad ja pimedad koonduseruumid vahetavad suuremaga, kus on põrandaks haljas muru ja loksuv veepind, seinteks ja katuseks säravsinine taevask, kus sõpradena kutsuvad saledad männid, kenad kased ja imekaunid kuused.

Minieval kevadel ühel toredal pühapäeval, korraldasid 9. rühma skaudid jalutuskäigu. Kogunenud Russalka juurde, algas matk

hommikusel karguses mööda Narva maanteed Lasnamäe suunas. Kuna tee oli kena, võtsid poisid rivisse ja varsti hakkas kõlama lõbus laul: „Vändra metsas“. See ei tahtnud kuidagi aga enam lõppeda, sest polnud veel vana salm lauldud, kui oli juba valmis uus. Eriti kange selles suhtes oli karjahunt Hugo.

Ei saanud arugi kuidas tee kadus. Varsti astusime üle Iru silla ja sealt läks tee otse üle karjamaa veski suunas.

Jõudnud veski juurde, leidsime me ka ko-

Toitu valmistamas.

Söögilauas.

Puhketund.

he käigu suu, kuhu peale mõningaid ettevalmistusi ükshaaval kadusime. Käigus valitses pilkane pimedus. Sügavat vaikust häiris vaid veesolin. Süüdanud tõrvikud, läks me tee käiku mööda edasi. See polnud aga kaugeltki lihtne. Oli päris tegemine minna üle libedate kallakute paepankade. Et mitte kukkuda tuli tihti appi võtta ka käed.

Kutt, kes siin enne oli käinud teadis, et käik pidi varsti lõppema. Ometi kustusid me tõrvikud enne eesmärgile jõudmist. Tuli võtta abiks „täisilmad“, sellise nimetuse andsime taskulampidele, mis siinses sume-

das õhus kuigi palju ei tahtnud anda valgust. Siiski liikusime edasi.

Korraga hakkas Arved hädaldama, et käigus olla mingisugune loom. Juhtisime oma prožektorid sinna, kuid ei näinud algul midagi. Lõpuks ometi avastas loodusteadlane Juss (see pole mitte ta söimunimi, vaid ta on sellel alal tõesti esimene mees rühmas), et tegemist on nahkhiirega. Tegime haarangu ja varsti oli nahkhiir Kuttil peos. Oli tõesti põnev vaadata seda elukat käes ning tunda tema siputamist, sest enne oli näinud teda vaid pildil. Kui olime siin maa-all seda elukat taskulambi tule

EESTI SKAUTJUHTIDE ÕPPEKESKUSE JUHTE

Tartus, Vahil III skaudi-õppejuhtide päeval.

Istuvad vasakult — skm. E. Pavelson, skm. H. Paalman, skm. H. Michelson, skm. R. Tõnuri.

Seisavad: skm. H. Tammart, skm. A. Peikel ja skm. E. Ots.

valgusel küllalt silmitsenud, lasksime tal minna oma teed ning liikusime ka ise edasi.

Lõpuks hakkas ometi paistma valgus. Roninud välja käigusuust, leidsime endid kuristiku põhjast, kust algul väljapääs näis võimatuks. Kuna meil aga kellelgi ei olnud tahtmist käiku tagasi minna, asusime kaevu servi vaatama. Varsti oligi Kalju üleval ning nüüd algas järjekorras teekond nõõri mööda päikese poole. Mida enam poisse oli üleval seda kiiremaks muutus sõit, kusjuures tempo nii kiireks arenes, et Ants oma aastamärkidega pidi hüvasti ütleva.

Varsti olime kõik õnnelikult üleval. Kuid alati on inimese õnn üürikene. Nii oli see ka nüüd. Vaevalt saanud veidi ringi vaadata, tundsimme kohutavat tühjust sisikonnas. Kuna meil padajannist puudust polnud, algasime kohe keetmist. Kuna tuli meie mitme rauaga (raudade all on siin mõeldud korstnaid) „kunstköökidest“ ei tahtnud häs-

ti põleda, tegime peaaegu lahtised tuled, kus varsti pannid rõõmsalt särisesid.

Teades, et inimkultuur praegusele tasele on tõusnud tööjaotuse tõttu, otsustasime seda ka omas ühiskonnas tarvitada. Nimelt asusid köögitööst vabad mehed söögita ehitama. See tuli ka tõesti tore. Hiigelpaelahmakas sai lauaks ning vähematest, millised katsime samblaga, tulid mõnusad tugitoolid. Lauas istudes oli tõesti selline tore tunne, nagu oleks hea sõbra sünnipäeval.

Pärast söömist tegime luuremängu. Lõpuks siirdusime Piritale, kus pidasime kibeda merelahingu „kõigi moodsa sõja reeglite kohaselt“. (Neist mõlemist lähemalt teinekord).

Pärast „lahinguid“ liikusime linna, näod punased kevadpäikesest, meeled elevil ja süda rõõms läbielatud sündmustest, tundes end õnnelikkude skaudipoistena.

Jaan.

III Skaudi-õppejuhtide päevadest osavõtjad Tartus, Vahil.

25. ja 26. märtsil toimusid Tartus Vahil skautide III õppejuhtide päevad. Päevad õnnestusid ja andsid väga häid tulemusi, sest Vahi kosutav ümbrus ja maa kodune õhkkond soodustas asja kõigiti. Päevast võtsid osa kõik malevad, peale Alutaguse. Eriti meeldivaks kujunes Vahil viibi-

mine koolijuhataja ja õpetajaskonna harukordse vastutuleikkuse ning külalislahkuse tõttu. Päevade kestel oli võimalus koolijuhataja isiklikul juhtimisel tutvuda ka kooli ajaloo ja majapidamisega, mille eest ngdr. Irma Rinaldi Rakverest. Mängud

Gaidide nurk

Tallinna Gaidide Malev 20 aastane

31. märtsil k. a. tähistas Tallinna Gaidide Malev piduliku aktusega Tütarlaste Kommertskooli saalis oma 20. aastapäeva. Aktusest võttis osa rohkearvuliselt kutsutud külalisi, sõpru, teiste organisatsioonide esindajaid, hellakesi ja gaidide. Haridusministeciumi esindajana viibis aktusel noortenõunik hr. J. Maisma. Aktuse alul oli jumalateenistus, mille pidas õpetaja Täheväli. Järgnes avasõna maleva vanemalt prl. A. Pedusaar'elt. Aktuse kõne pidas n-gdr. E. Koff, kes pöördus südamlikkude sõnadega nii külaliste-sõprade kui ka gaidkaaslaste poole. Järgnes deklamatsioone, gaidide-skautide laulukoori ettekandeid skj. U. Kasemets'a juhtimisel. Kokkuvõtliku ülevaate maleva tegevusest 20-ne aasta kestel andis maleva juht gdr. E. Kukk.

Malevat tervitasid suurpäeval hra J. Maisma Haridusministeciumi ja Vabahariduse Osakonna nimel, soovides malevale täisealiseks saamise puhul kõike head tulevikuks, rõhutades võimalusi, mis gaidlus pakub pealekoolialiste tütarlaste tegevusse rakendamisel ja pannes gaidjuhtidele südamele rakendada gaidridadesse üha enam pealekoolialise tütarlapse. Eesti Gaidide Maleva Vanema ja Peastaabi nimel tervitas Peastaabi sekretär gdr. S. Elken, Skautide Maleva Vanema ja Peastaabi nimel Skautide Peastaabi ülem skm. A. Geering, Tallinna Skaudi Sõprade Seltsi nimel hra kol. I. Pinding, Nõmme Gaidide Maleva nimel n-gdr. L. Birk, Tallinna Skautide Maleva nimel maleva juht skm. R. Tõnuri, kes toonitas südamlikku läbisaamist ja koostööd mõlema maleva vahel, tuues tõenduseks näitena skaut- ja gaidjuhtide abielusid. Ühtlasi teatab skm. R. Tõnuri, et Tallinna Skautide Maleva kingib Gaidide Malevale riigilipu. Teade võetakse saali-täie koosolijate poolt suurte kiiduavaldustega vastu. Noorseppade esindajad toovad südamlikke tervitusi ja gaidide suurpäeva mälestuseks löövad maleva lipu vardasse naela. Riimisepp n-sk. J. Rajaleid tervitab malevat omasepitsetud luuletusega. Veel paljud tervitused kirjateel, siis lilled pisi-hellakestelt prl. A. Pedusaar'ele, endisele maleva juhile n-gdr. L. Birk'ile ja praegusele maleva juhile gdr. E. Kukk'ele, ja peale lõpusõna prl. A. Pedusaar'elt lõpeb meeleolukas ja südamlik aktus riigihüm-niga.

20-nda aastapäeva puhul tahes—tahtmata meel ja mõte pöördub läinud aegadele — meenub mõndagi, mis kunagi olnud, või mille olemisest on säilunud andmeid — kas suulisi, kirjalikke või koguni isikute ja nende töö-tegevuse näol.

Tallinna Gaidide Maleva asutati 1920. aasta märtsikuul, peale seda, kui gaidrühmad olid tegutsenud juba üle aasta, kuuludes skautide maleva koosseisu. Eestis vähetuntud noorteliikumise tütarlaste koondise — Tallinna Gaidide Maleva vanema kohustused võttis oma peale II Tütarlaste gümnaasiumi juhataja prl. Aleksandriine Pedusaar, kes seda kohustust suure armastuse ja noortest arusaamisega täidab tänapäevani. Maleva esimeseks juhiks oli prl. Ella Erjapea (a. 1920. a.), järgnesid prl. Linda Rosenfeld ja prl. Leithammel (1921. a.), prl. Linda Birk (1921—1926. a.), gdr. Emilie Karik (1926—1939. a.) ja 1939. a. sügisest peale gdr. Endla Kukk. Maleva liikmeskond on arvult olnud õige mitmesugune, kuid viimasel 4 aastal püsib liikmete arv stabiilsena. Praegu on malevas 21 rühma 486 liikmega. Üksustest on 6 rühmitist ja 15 rühma, millest 2 vene vähemusrahvusest gaidide rühmitust ja 1 poola gaidide rühm. Maleva juures tegutseb ka emade rühm. Rühmade ja rühmituste liikmed on koondunud erihuvi ringe, näit. näite-, foto-, rahvatantsu-, rahvuskultuuriringi ja gaidide-skautide laulukoori. Gaidliku kasvatusel alal on malev teinud aastate jooksul tõhusat tööd, on korraldatud juhtkooli, kursusi jne. Igal aastal on peetud maleva laager, korraldatud õppe- ja huvimatke, ekskursioone nii kodu kui ka välismaale. Üleriigilisest üritusest on Tallinna Maleva alati rohkearvuliselt osa võtnud, olgu need laagrid kodu- või välismaal, juhtkoolid, nõupidamised jne. Maleva majanduslik olukord on aastate kestel olnud vägagi mitmesugune — on olnud häid ja halbu päevi nii kui elus ikka. Kuid kõigest raskustest ja halvast on üle saadud gaidi rõõmsa, optimistliku meelega elu- ja teoorõõmuga.

Paljud meie praegused juhid on kasvanud hellakestest — on muutunud ja muutumas meie maleva väärtuslikuks põhivaks — tõelisteks gaidideks.

Kaunis tähtpäev ülendab ja ühendab kõiki Tallinna Gaidide maleva liikmeid,

Tallinna Gaidide Maleva 20. aastapäeva pidulikust aktusest osavõtjad
31. märtsil 1940. a. Tallinna Tütarlaste kommertskooli aulas.

alates pisi-hellakestest kuni juhtideni, tundma ja tunnetama oma ühtekuuluvust riskikehena märgi all, sammudes uude aastakümnesse täis sisemist rõõmu ja lootust kõigile heale.

Tallinna gaidid on rõõmsad, et nende linnas tallasid gaidid esimesi kitsaid rajakesi oma kodudest koonduspaigani, ja et nüüd need rajad on muutunud kindlateks

teedeks, mis viivad kõigisse meie kodumaa linnadesse ja maalegi.

Koos Tallinna Gaidide Malevaga võivad rõõmustada ja uhked olla ka kõik teised gaidmalevad, sest oleme ju võsud ühest puust — gaidlusest. — Et see puu on hea ja väärtuslik olnud, eks tõenda seda seegi — et sellest on võetud pooke-võsused ühe uue organisatsiooni loomiseks.

On kuulda kevadhääli ...

On kuulda kevadhääli, tunda kevadhõngu... Kevadet on kõikjal: küll looduses, küll inimhinges. Vaatle neid kaugusi, lagunevat jääd veekogudel, igat tärkavat rohuliblet; kuulata kevadkohinat, rõõmust hõiskavat kevade kuulutajat — löokest — siis tunne, et iga soon sinus on tulvil tervist ja jõudu, et kogu maailm on lahti, hinges murdumatu usk. Tunned, et sinus on nii palju teotsemisiha, kõik takistused murduks nagu põlenud lõngad.

Gaidtüdrukud, meiegi töös algamas huvi-

tavaim ajajärk! Umbseist ruumest viigem gaidmäng vabasse loodusesse! Valmistugem suvekuudeks! Meid ootavad matkad, mil kuuleme kauguste võimast kutset, jooksusammul lähenevad laagripäevad. On viimane aeg teha selleks kõigeiks ettevalmistusi.

Juhid, täiendage oma kogemustesalve uute teadmistega, värskendage teadmiste varaaita uue ja värskega! Suvi annab teile seekord häid võimalusi: Toila mererannas korraldatakse töölaager 1.—5. juulini, õpejuhtidele öppelaager 25.—29. juunini.

Puutumata tagavaradest

Head asjad need puutumata tagavarad, on midagi kuski võtta, kui hädaaeg. Ja ettenägelik hoolitseb nende eest õigeaegselt. Aga võib juhtuda ka selliseid „kurioosumeid“, et sa ise endale märkamata oled kogund suuri tagavarasid, ja sul pole aimugi, et neid ka kuski või kunagi kellegil vaja läheks.

Gaidpere armastab väga matku ja laagerdamist: on käidud kõik maailma soid läbi, kokkupuuteid tehtud mustade ja valgete, kollaste ja punastega, tuulutatud oma kopse põhja- ja lõunamaa õhu, Londoni udu ja Šveitsi kõrgmägede päikesega, korjatud merevaiku Leedu rannikuilt, „ohatud“ Rumeenia õiallikail ning jäetud südameid madjarite maale... Aga teistele nad sellest palju ei avalda. Laagris olles seal kirjutab igamees, kes „Uus Eestile“, kes „Päevalehele“, kes „Uudislehele“, kes „Rahvalehele“, kes „Virumaa Teatajale“ või „Postimehele“. Neid lehekülgi on ära arvamata palju, ära arvamata palju on seal huvitavat materjali. Kuid kuhu see kõik läheb ja kuhu see kõik jääb (ega ometi „hundipapa kõhtu“?), seda ei tea meist keegi (?). Hetkeks vilksatab siis mõne väikelinna ajalehe veergudelt laenatud ja erakirjadest kokkuklapitud artikkel- ja see on kõik.

Minu kätte sattus ühe gaidi album möödunud-suvise Ungari gaidide laagrist. Mis seal kõik näha ei olnud?! Ei jõuaks neid fotosid, pilte, jooniseid ja visandeid siin üksikasjaliselt kõiki seletada, kuid üks on kindel: sellistel välisreisidel kogub iga üksik gaid palju väärtuslikku materjali selle maa ja rahva elust, tööst ja kultuurist. Kui arvestame, et näiteks Ungari laagris näis 27 eesti gaidi, siis nende poolt kogutud materjal, tähelepanekud ja kogemused

läbielatudna paarikümne päeva jooksul ungari rahva keskel, nende südames — nagu võib järeldada nähtud materjalidest — annaks korraldatuna albumisse, brožüürikesse ja päevikuisse väga mitmekesise ja huvitava ülevaate nii laagrist kui ka Ungarist üldse. Ja mitte ükski neile, kes seekord ei pääsenud sinna, vaid neile endile, kes ise seda kõike kaasa elasid. Eks ole ju sageli meiega nii, kui oleme või elame ühe huvitama olukorra keskel, me sel momendil ei oskagi õieti mõista, arusaada ega hinnata seda — alles hiljem, aja möödudes kerkib meie alateadvusest esile üksikuid silmapilke, mida me siis mõistame ja hindame hoopis teistiti. Nii on lugu ka materjalide ja andmetega, mis saadud matkadelt ja laagritest. Korraldatuna oleksid need huvitavaks aineks „pakkumiseks külalistele“ kui ka „maitsemiseks endile...“ Trükituna võiks neid kasutada isegi tutvustamisbrožüüridena teatava riigi tundmaõppimisel algkooles maateaduse tundides.

Nii näeme, kogume igal aastal endile palju n. ö. „puutumata tagavara“, mida ei riku ei tuli ega vesi, ei sõõ koi ega rooste, kuid millest kasu sel viisil pole eikellelgi — meil endile ka mitte.

Tahame loota, ehk hakkab funktsioneerima kuski tsentrum, kes võtaks selliste (ja ka paljude teiste) asjade korraldamise „oma asjaks“. Pole näha ette sel suvel ühtki võimalust välislaagriteks sõjaolukorra tõttu. Oleks vist paras aeg oma kodus ringi vaadata ja mõnegi koha peal midagi ära teha. Elame õilsalt selle vanasõna järgi — tasemini sõidad, kaugemale jõuad — kuid ära tüütab lõpuks see setukaga sõit. Lisame vahel ka gaasi ja vahelduseks naudime kiirust ja tempot!

Noored meremehed

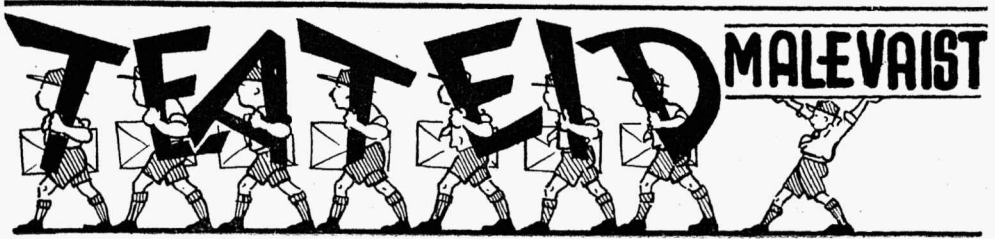
Las taevas pilvedest raksus
ning ähvardab lainete raev,
läeb merele julgete laev
läbi ohtude võidule vastu!

Kui kahurist põrtab pikker
ning tulega toetab kõu,
tuld täis siis meestegi põu,
käes rool, ees kompass ja kiiker.

Me päevade juhiks on päike
ning ööde — särav Saturn.
Ja süda on leegitsev urn,
kus pühitset tegudeäilke.

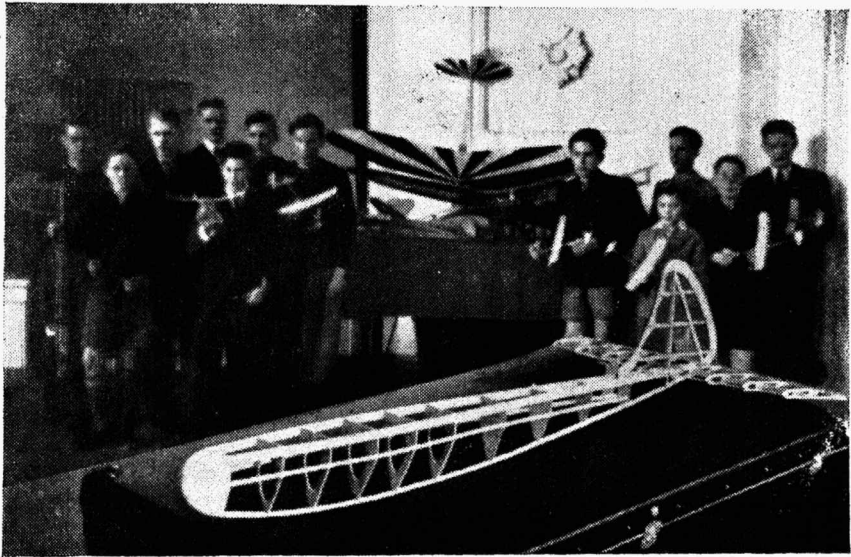
Kui saabuvad aeg ja rannad,
läeb ründele varut dessant.
Siis tõele toetame kannad,
ning sõprus on võidu pant!

Meinart Jürna,

Viikingite rannalt

Haapsalus korraldati mudellennu-päev.

Pildil: Haapsalu 1 mudellennu-päeva võistlejad ja viikingite lipkonna skautide poolt ehitatav mudellennuk.

Pühapäeval, 7. aprillil toimus Lääne Maleva Viikingite lipkonna korraldusel Haapsalu gümnaasiumi saalis I Haapsalu mudellennu-päev. Päeva avas maleva vanem, linnapea dr. H. Alver, mille järele esitas ettekande mudellennust koos demonstratsiooniga Aeroklubi instruktor R. Maalberg. Päeva naelaks kujunes mudellennukite võistlus „Sääse“ klassis, kus esikohale tuli sk. V. Veimet ajaga 46,8 sek., teiseks sk. G. Raatmaa 38,1 sek., kolmandaks H. Rütel 31,1 sek. Üldse võistles kaasa 12 skauti. Päev toimus Haapsalu KÕ

ühingu patronaadi all, kelle poolt oli ka võistlejatele välja pandud rahalisi auhindu.

Haapsalus on enne skautide mudellennu-päeva korraldatud ainult mudelite ehitamise kursus noorkotkastele. Kuigi Viikingite lipkonna skautid hoogsalt tegelevad mudellennu-asjandusega, ei tohiks sellest lugeda õhuskaudlusele siirdumist, kuna sama lipkonna vanemskautidel on teoksil praegu autojuhtimise- ja navigatsioonikursused.

Silla lipkond pühitses neil päevil oma 5-dat aastapäeva. Lipkonda kuulub mome-
dil 27 hundut ja skauti. Lipkonna vanema-
na teotseb koolijuhataja hra J. Uustalu.

Tormipoegade etteotsa on asunud noor
energiline juht A. Käppa. Ühenduses selle-
ga on ka liikmete arv näidanud suurene-
mist. Esimese suurema üritusena peale var-

jururma korraldati seltskondlik õhtu Haap-
salu organiseeritud noorsoo osavõtul, mis
rullus võrdlemisi rahuldavalt.

Viikingite mugav kodu ristiti neil päevil
ja pandi talle kõigi reeglite kohaselt ni-
meks „PIUR“. Ristiisa püsib seni kange-
kaelselt anonüümsena.

— KAAGA —

Läbi vinge põhjatuule . . .

Eesti Gaidide ja Skautide Malev on ri-
kastunud jälle ühe gaidlik-skautliku abielu
võrra — abiellunud on nskm. Kalju Rinaldi
ja I j. gd. Merike Paluri — Rakvere gai-
did, skaudid, hundud, hellakesed olid aga
need, kes 2. kevadpühäl võisid jälgida „nen-
de esimesi ühiseid samme“.

— — — taas sügavasse mõttesse jäid

„Põhjatähe poisid“, läbi udu nagu koitis —
kirjutatud on: „Juhina — näita teed vastu
elule!“ — ja tema oli nende juht. . .

Gaidid 3. rühmas aga teadsid, et „nii
veereb Issanda päike hommikust õhtuni
oma rada,“ nii tuleb neilgi kord astuda
oma juhi jälgedes. . .

Rakvere gaidid ja skaudid! Sel päeval
oli: nende rõõm — teie rõõm, nende õnn —
teie õnn, täna aga olgu nende laul meie
kõikide ühine laul:

„Noored me olemè, läheme elule vastu;
tunne eneses jõudu ja edusse usku.
Üheskoos ränd kergem on, edukam lend,
edukam edasi astu“.

Rinnas me kanname suuri ja õilsamaid
[aateid;

otsime sihte ja murrame tõkkeid;
hommiku koit, tõuseva päikese loit
juhhib me püüdeid ja vaateid.

Ühiselt tahame jagada rõõmu ja häda;
ühiselt tähtede poole me tahame püüda;
avitada üksisteist me tahame ka,
üheskoos raiuda rada.

Austada tahame Jumalat, teenida Teda,
kuulda Ta sõna ja pidada kalliks Ta koda;
armastada kodumaad tahame ka,
kaitsta ja ehtida teda.“

Üleskutse kõigile üksustele!

„Eesti Skaudi“ teadete toimetaja palub
üksusi saata oma tegevusest, tähtpäeva-
dest, suurimatest üritustest, matkadest,
laagritest jne. teateid. Kuna need ilmuvad
meie ühises häälekandjas on vajalik, et
meie kroonika nurk oleks täielik. Teated
saata „Eesti Skaudi“ toimetusele Vene 26,
hiljemalt aga kuu 15-daks.

Gaidid ja nooremgaidid!

Hoidke omal vaba k. a. 30. juuni! Sel
päeval on ettenähtud gaidirite suvepäev!
Päev toimub arvatavasti Toilas. Kasuta-
gem igaüks, eranditult, seda kokkutuleku
võimalust ilusas yabas looduses. Päevaka-
va on tegevusrikas ja huviküllane.

VÄLJAANDJA: EESTI SKAUTIDE MALEVA PEASTAAP. Pea- ja vastutavtoimetaja
N. KANN. Tegevtoimetaja: L. KÄRSEN. Toimet. liikm.: R. TÕNURI, V. SUIGUSAAR,
E. OTS, A. VAKS, R. KÄRNER, J. RAJALEID, E. KARIK. Talitusjuht: A. PEIKEL.
Üksiknumbri hind 20 snt. Aastakäik Kr. 2.—. Ilmub aastast 10 numbrit. Toimetuse ja
talituse aadress: Tallinn, Vene tän. nr. 16 Telef. 476-96. Jooksev arve nr. 180.

Ajaviidet

—≡ Sõnade ahel ≡—

1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12

A, A, A, A, A, A, A; D; E, E, E, E; P; H;
I, I; K, K, K, K; N, N, N; O, O, O, O, O, O,
O, O, O, O, O; S, S, S; T; V, V; L, L, L, L.

Antud tähed asetada ruutudesse, nii et numbrist-numbrini lugedes saame 4-ja tähelised sõnad. On kõigi soovitud sõnade leidmisel vastavad tähed maha kriipsutatud, siis on „Sõnade ahel“ õieti lahendatud.

Põikread: 1—2 Oli igas kindlustatud Eesti linnuses. 2—3 Nagi. 3—4 Esivane-

mate sõjariist. 4—5 Fantistiline mere-elukas. 5—6 Eesti linn. 7—8 Roog maiasmokkadele. 8—9 „Tempel“. 9—10 Endine raskusmõõt-ühik. 10—11 Lühend, sõnast dekoratsioon. 11—12 Pealinn Euroopas.

Püstread: 1—7 Puu. 2—8 Saadakse okaspuust. 3—9 Tehakse rauast. 4—10 Estonia näitlejatar. 5—11 Eesti eksportettevõtte kaubamärk. 6—12 Aasta, ladina keeles.

„Eesti Skaudi“ nr. 3 silpristsõnade lahendamisi õieti:

Ilma Rinaldi, Valter Allik, E. Jurkatam, J. Erm, Taisia Sudela, Arna Elbing, Raymond Ormus, Uno Liivaku, Johannes Peelst.

Loosimisel sai skaudi II järgu eksami

ngdr. Irma Rinaldi Rakverest. Mängud Skautidele ja noortele sk. Valter Allik Viljandist. 28. aastat skautlust Eestis Anna Elbing Jõgevalt.

Õiged lahendused saata toimetusele hiljemalt 15. maiks 1940. Auhindadeks skautlikku kirjandust.

Lugejaile — Kaastöölisile!

Kuigi käesolev number on paisunud harilikust mahukamaks, ei olnud toimetusel võimalik kõiki saadetud artikleid ja teateid kasutada, sest tunduv osa ruumist on kasutatud ühe meie vanima maleva 20. a. tegevuse tähistamiseks.

Sobivad materjalid avaldatakse järgnevas maikuu numbris ja osa „kirjavastuseid“ vastatakse kirjateel.

Kaastöid palume saata endise aktiivsusega iga kuu 15-daks kuu-päevaks.

Kõikidele skautidele ja gaididele hääd matka ja skautlemise algust!

Toimetus.

Fma **M. JÄNES**

TARTUS, KAUBAHOOV 8-9-10-11-12 tel. 25-91

Vanim, suurim ja soliidseim

manufaktuuräri Eestis.

Suur valmis üli rõivaste osakond

moodsaid
manteleid,
palituid,
ülikondi.

Parim materjal

Soodsad hinnad

Skautidele ja gaididele

Täiuslikum skautlikkude noorte, spordi ja mitmesuguste muude käsiraamatute ja noorsoo kirjanduse valikladu on

**„Postimehe“
raamatukauplus**

Tartu, Suurturg 16 tel. 22-50

Hinnakirjad tasuta, kõigile järelpärimistele kiire vastamine.